

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2014 оны 09 сарын 05 өдөр

Дугаар 295

Улаанбаатар хот

Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар
толь бичиг хувилбар 1.0 батлах тухай

Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 8.1.14 дэх заалтуудыг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Эрүүл мэндийн салбарт ашиглагдах програм хангамжийн мэдээний өгөгдлийн санг зохион байгуулахад мөрдөх эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг хувилбар 1.0-ийг хавсралтаар баталсугай.
2. Эрүүл мэндийн байгууллагад ашиглагдах програм хангамжийн мэдээний өгөгдлийн санг зохион байгуулахад эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг хувилбар 1.0-ийг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын дарга, захирал нарт даалгасугай.
3. Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Төрийн нарийн бичгийн дарга /А.Эрдэнэтуяад/-д даалгасугай.

САЙД

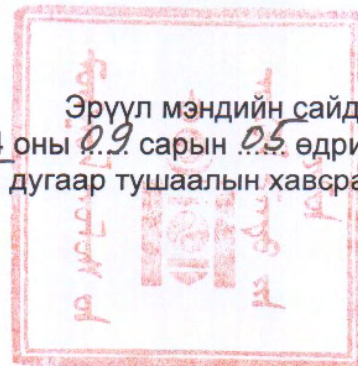

Н.УДВАЛ

D:\barimt\tushaal

081795

Эрүүл мэндийн сайдын
2014 оны 09 сарын 05 өдрийн
295 дугаар тушаалын хавсралт

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ӨГӨГДЛИЙН ТАЙЛБАР ТОЛЬ БИЧИГ

ХУВИЛБАР 1.0

1. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

Эрүүл мэндийн байгууллагын нэр	1
Эрүүл мэндийн байгууллагын код	2

2. ҮЙЛЧЛҮҮЛЭГЧИЙН ХҮН АМ ЗҮЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Ургийн овог.....	3
Эцэг/эхийн нэр.....	4
Өөрийн нэр	5
Иргэний харьяалал.....	6
Регистрийн дугаар.....	7
Төрсөн он сар өдөр.....	8
Нас/насанд хүрэгсэд.....	9
Нас/хүүхэд	10
Хүйс.....	11
Боловсрол.....	12-13
Албан байгууллага/ажил олгогч	14-15
Ажил/мэргэжил.....	16-17
Байнга оршин суугаа хаяг/аймаг, хот.....	18-19
Байнга оршин суугаа хаяг/сум, дүүрэг.....	20-21
Байнга оршин суугаа хаяг/баг, хороо.....	22-23
Байнга оршин суугаа хаяг/гудамж, байшин.....	24-25
Үйлчлүүлэгчийн холбоо барих утас.....	26
Яаралтай үед холбоо барих хүний нэр, утас.....	27

3. АМБУЛАТОРЫН ЭМЧИЙН ҮЗЛЭГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Амбулаторын кабинетийн нэр.....	28
Үзлэгийн эмчийн нэр.....	29
Эмчийн үзлэгийн цагийн товллол авсан он сар өдөр, цаг, минут.....	30
Оношилгооны кабинетаар үйлчлүүлэх цагийн товллол авсан он сар өдөр, цаг, минут.....	31
Лабораторын шинжилгээний цаг товллол авсан он сар өдөр, цаг, минут.....	32
Эмчийн үзлэгийн төлбөр.....	33
Оношилгооны төлбөр.....	34
Лабораторын шинжилгээний төлбөр.....	35
Үзлэг эхэлсэн цаг минут.....	36
Үзлэгийн төрөл.....	37-38
Өвчний төрөл.....	39
Үндсэн онош.....	40
Осол гэмтлийн шалтгаан.....	41
Авсан арга хэмжээ.....	42

4. ЭМИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Эмийн нэр	43
Эмийн тун/хэмжээ.....	44-46
Эмийн хэлбэр.....	47-49
Эмийн үнэ.....	50

5. ЭМНЭЛГЭЭС ГАРАХ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Үндсэн онош.....51
Хавсарсан/дагалдах онош.....52
Хүндрэлийн онош.....53
Үйлдлийн онош.....54
Эмнэлэгт хэвтсэн он сар өдөр.....55
Эмнэлгээс гарсан он сар өдөр.....56
Нас барсан он сар өдөр.....57
Эмнэлгээс гарсан байдал.....58
Ор хоног.....59
Эмчилгээний нийт зардал60
Хэвтүүлэн эмчлэх тасгийн нэр.....61
Эмчлэгч эмчийн нэр.....62

6. ДААТГАЛЫН ТӨЛБӨР ТООЦООТОЙ ХОЛБООТОЙ МЭДЭЭЛЭЛ

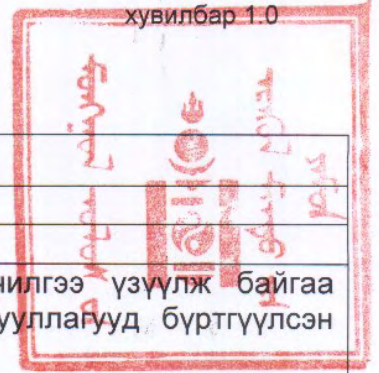
Даатгалын байгууллагын нэр63-64
Даатгуулагчийн эрүүл даатгалын дэвтрийн дугаар.....65
Даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын дэвтрийн дугаар.....66
Өртөг ойролцоо оношийн бүлгийн дугаар.....67-68
Өртөгийн жин69
Даатгуулагчийн өөрөө хариуцах төлбөр.....70-71
Даатгуулсан байдал.....72
Даатгалын сангаас санхүүжүүлэх тусламж үйлчилгээний төрөл.....73-74
Даатгалын төрөл.....75-76
Даатгуулагчийн төрөл77-78
Даатгалын байгууллага/сангаас нэхэмжлэх нийт зардал.....79-80
Даатгалын байгууллага/сангаас олгосон нийт зардал.....80-82

Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг

хувилбар 1.0

I.ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН МЭДЭЭЛЭЛ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН НЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа байгууллагын хууль ёсны байгууллагууд бүртгүүлсэн нэрийг хэлнэ.
Хэрэглээ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Техт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	100
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Эрүүл мэндийн байгууллагын нэр
Заавар	Эрүүл мэндийн байгууллагын нэрийг товчлохгүй, дармалаар бүрэн гүйцэд бичнэ.
Холбоос	-
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Байгууллагын аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл тусгай зөвшөөрөл
Байгууллага	-Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	

5

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН КОД	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа байгууллагыг тусламж үйлчилгээний шатлалаар ангилсан код
Хэрэглээ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	##/##/##
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	6
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	6
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байгаа байгууллагыг тусламж үйлчилгээний шатлалаар ангилсан 6 оронтой код байна.
Заавар	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа байгууллагыг тусламж үйлчилгээний шатлалаар ангилсан 6 оронтой тооны эхний 2 орон нь тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын харьяалагдах засаг захиргааны нэгжийн аймаг, хотын код, дараагийн 2 орон сум, дүүргийн код, харин хамгийн сүүлийн орон тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын тусламж үйлчилгээний шатлалын код байна.
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Эрүүл мэндийн байгууллагын ангилал
Байгууллага	Эрүүл мэндийн сайдын 2010 оны 34 дүгээр тушаал
Нэмэлт тайлбар	

II. ҮЙЛЧЛҮҮЛЭГЧИЙН ХҮН АМ ЗҮЙН МЭДЭЭЛЭЛ

УРГИЙН ОВОГ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн эрх бүхий байгууллагад бүртгүүлсэн ургийн овгийн оноосон нэрийг хэлнэ.
Хэрэглээ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	30
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Ургийн овгийн оноосон нэр
Заавар	Ургийн овгийг товчлохгүй, дармалаар бүрэн гүйцэд бичнэ.
Холбоос	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - Төрсний гэрчилгээ - Иргэний үнэмлэх
Байгууллага	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол улсын "Гэр бүлийн тухай" хуулийн 3 дугаар зүйлийн 1.7 дүгээр хэсэг "Ургийн овог гэж өвөг дээдсээс гаралтай эцгийн талын холбоо бүхий бүлэг хүмүүсийн дунд үе уламжлан хэрэглэгддэг нэрийг" хэлнэ.</p> <p>Монгол Улсын Засгийн газрын 1997 оны 17 дугаар тогтоолын хавсралт "Угийн бичиг хөтлөх журам"-д зааснаар:</p> <p>Овгийг эцгийн шугам буюу ясан төрлийг баримтлан үе уламжлан хэрэглэнэ. Өвөг дээдсээсээ уламжлан ирсэн эцгийн овгийг мэддэг хүмүүс түүнийгээ шууд хэрэглэнэ.</p> <p>Монгол Улсын "Иргэний бүртгэлийн тухай" хуулийн 12 дугаар зүйл /1999 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдөр/ 12.11. Төрсний гэрчилгээнд дараахь зүйлийг тусгана: 12.11.1. хүүхдийн овог, эцгийн нэр, нэр, төрсөн он, сар, өдөр, хүйс, газар; 12.11.2. эцэг, эхийн овог, эцэг, эхийн эцгийн(эхийн) нэр, эцэг, эхийн нэр;</p>

ЭЦЭГ/ЭХИЙН/ НЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн эцэг/эх/-ийн эрх бүхий байгууллагад бүртгүүлсэн нэр.
Хэрэглээ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Техт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	30
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Эцэг/эх/-ийн нэр
Заавар	Эцэг/эх/-ийн нэрийг товчлохгүй, дармалаар бүрэн гүйцэд бичнэ.
Холбоос	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - Төрсний гэрчилгээ - Иргэний үнэмлэх
Байгууллага	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол улсын “Гэр бүлийн тухай” хуулийн 24 дүгээр зүйл. “Хүүхдийн нэр, эцгийн нэр, овог”</p> <p>24.3 Хүүхэд эцгийн нэрийг авна.</p> <p>24.4 Гэрлэлтээ бүртгүүлээгүй эхээс төрсөн, эсвэл хүүхдийн эцгийг тогтоосон эрх бүхий байгууллагын шийдвэргүй бол хүүхэд эхийн нэрийг авна.</p> <p>24.5 Үрчлэгдсэн хүүхэд үрчлэгчийн нэрийг авч болно</p> <p>Монгол Улсын “Иргэний бүртгэлийн тухай” хуулийн 12 дугаар зүйл /1999 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдөр/</p> <p>12.11. Төрсний гэрчилгээнд дараахь зүйлийг тусгана:</p> <p>12.11.1. хүүхдийн овог, эцгийн нэр, нэр, төрсөн он, сар, өдөр, хүйс, газар;</p> <p>12.11.2. эцэг, эхийн овог, эцэг, эхийн эцгийн(эхийн) нэр, эцэг, эхийн нэр;</p>

ӨӨРИЙН НЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Иргэний бүртгэлд хууль ёсоор бүртгэгдсэн үйлчлүүлэгчийн нэр байна.
Хэрэглээ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Техт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	30
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Үйлчлүүлэгчийн нэр
Заавар	Үйлчлүүлэгчийн нэрийг товчлохгүй, дармалаар бүрэн гүйцэд бичнэ.
Холбоос	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - Төрсний гэрчилгээ - Иргэний үнэмлэх
Байгууллага	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол улсын "Иргэний хууль"-ийн 20 дугаар зүйл /2000 оны 1 дүгээр сарын 10-ны өдөр/</p> <p style="padding-left: 40px;">20.1.Иргэн өөрийн нэртэй байна.</p> <p style="padding-left: 40px;">20.2.Иргэний нэрийг бүртгэх, өөрчлөх журмыг хуулиар тогтооно.</p> <p>Монгол Улсын "Гэр бүлийн тухай" хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 1 дэх заалт / 1999 оны 6 дугаар сарын 11-ний өдөр/</p> <p style="padding-left: 40px;">"Эцэг, эх тохиролцсоны үндсэн дээр хүүхэддээ нэр, овог өгнө"</p> <p style="padding-left: 40px;">"Олдсон хүүхдэд сум, дүүргийн Засаг дарга, эсхүл иргэний гэр бүлийн бүртгэлийн байгууллагын ажилтан нэр, овог өгч болно."</p> <p>12.11. Төрсний гэрчилгээнд дараахь зүйлийг тусгана:</p> <p style="padding-left: 40px;">12.11.1. хүүхдийн овог, эцгийн нэр, нэр, төрсөн он, сар, өдөр, хүйс, газар;</p>

ИРГЭНИЙ ХАРЬЯАЛАЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Монгол улсын иргэний харьяалалтай хүнийг Монгол улсын иргэн, бусад улсын харьяалалтай бол гадаадын харьяат иргэн гэнэ.
Хэрэглээ	-
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1- Монгол улсын иргэн 2- Гадаадын иргэн
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Төрсний гэрчилгээ - Иргэний үнэмлэх
Байгууллага	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол улсын “Харьяатын тухай” хуулийн 5 дугаар зүйл. Иргэний харьяаллыг гэрчлэх баримт бичиг</p> <p>1. Монгол улсын иргэний харьяаллыг гэрчлэх баримт бичиг нь Монгол Улсын иргэний үнэмлэх, түүнийг авах хүртэл хугацаанд төрсний гэрчилгээ байна.</p> <p>2. Монгол улсын нутаг дэвсгэр дээр гадаадын иргэн, харьяалалгүй эцэг эхээс төрсөн хүүхдэд олгосон төрсний гэрчилгээг зөвхөн түүний төрснийг нотлох баримт бичиг гэж үзнэ.</p>

РЕГИСТРИЙН ДУГААР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Иргэний улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн Монгол улсын иргэнийг нэгэн утгатай тодорхойлсон үсэг, тооноос бүтсэн нийлмэл код юм.
Хэрэглээ	Мэдээллийн сангаас шүүлт хийхэд гол түлхүүр үг болно.
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	ХХ#####
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	10
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	10
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Үсэг, тооноос бүтсэн нийлмэл код бүхий үйлчлүүлэгчийн регистрийн дугаар
Заавар	Регистрийн дугаарын эхний 2 орон буюу үсэг нь регистрийн дугаар авч байгаа иргэний байнга оршин суудаг аймаг/дүүрэг, сум/хорооны код, дараагийн 6 орон нь төрсөн он, сар, өдөр, 9 дэх орон нь хүйс, сүүлийн 1 орон нь хяналтын код байна.
Холбоос	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - Төрсний гэрчилгээ - Иргэний үнэмлэх
Байгууллага	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол улсын “Иргэний бүртгэлийн тухай” хуулийн 28 дугаар зүйл</p> <p>28.1. Монгол улсын харьяат иргэн бүр регистрийн дугаартай байна.</p> <p>28.2. Регистрийн дугаар нь Монгол Улсын иргэний үнэмлэх, эсхүл түүнийг орлох баримт бичиг, энгийн гадаад паспорт болон иргэний гэр бүлийн байдлын гэрчилгээ, хадгаламж, даатгалын дэвтэр, жолоодох эрхийн үнэмлэх зэрэг баримт бичигт бичигдэнэ.</p>

ТӨРСӨН ОН САР ӨДӨР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн төрсөн он, сар, өдрийг хэлнэ.
Хэрэглээ	Хүн ам зүйн статистик, дүн шинжилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Огноо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	0000/CC/ӨӨ
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	8
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	8
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Төрсөн он сар өдөр
Заавар	Он, сар, өдрийг тэмдэглэхдээ эхлээд он дараа нь сар төгсгөлд нь өдөр бичигдэнэ. Товчоор, оныг "о" үсгээр сарыг "с" үсгээр, өдрийг "ө" үсгээр тус тус тэмдэглэвэл 0000/CC/ӨӨ гэсэн хэлбэр буюу дарааллаар тухайн он, сар, өдөр бичигдэнэ.
Холбоос	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	– Төрсний гэрчилгээ – Иргэний үнэмлэх
Байгууллага	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	Монгол улсын "Иргэний бүртгэлийн тухай" хууль 12.11. Төрсний гэрчилгээнд дараахь зүйлийг тусгана: 12.11.1. хүүхдийн овог, эцгийн нэр, нэр, төрсөн он, сар, өдөр, хүйс, газар; 12.11.2. эцэг, эхийн овог, эцэг, эхийн эцгийн(эхийн) нэр, эцэг, эхийн нэр; 12.11.3. төрсний бүртгэл үйлдсэн газрын нэр, гэрчилгээний болон регистрийн дугаар; 12.11.4. төрсний бүртгэл үйлдсэн он, сар, өдөр, албан тушаалтны гарын үсэг, тамга, тэмдэг; 12.11.5. төрсний гэрчилгээ олгосон он, сар, өдөр

НАС /Насанд хүрэгчид/	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Тооцоолж бодох өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн төрсөн он, сар, өдрөөс тухайн эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлсэн он, сар, өдрийн ялгавраар илэрхийлэгдэнэ.
Хэрэглээ	Хүн ам зүйн статистик, дүн шинжилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	###
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	3
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Үйлчлүүлэгчийн нас
Заавар	Төрсөн өдрөөс (он, сар, өдөр) эхлэн бүтэн жилүүдээр тооцсон хугацаа, төрсөн сар, жилийн асуултын хариултад суурилсан тооцоогоор илэрхийлсэн хугацаагаар илэрхийлэгдэнэ.
Холбоос	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - Төрсний гэрчилгээ - Иргэний үнэмлэх
Байгууллага	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	<p>Амьдралын циклээр бүлэглэсэн насыг хүүхэд (0-14), залуу (15-24), насанд хүрэгсэд (25-64), ахмад (65 ба дээш) гэж ангилна.</p> <p>Эрүүл мэндийн албан ёсны статистик мэдээлэлд ДЭМБ-аас зөвлөмж болгодог А бүлгийн насны ангиллыг ашигладаг. Үүнд:</p> <p>а/ 1 хүртэлх нас, 5 хүртэлх нас (нас тус бүрээр), 5-84 насны хооронд 5 насны бүлгээр, 85 ба түүнээс дээш</p> <p>б/1 хүртэлх нас, 1-4 нас, 5-14 нас, 15-24 нас, 25-34 нас, 35-44 нас, 45-54 нас, 55-64 нас, 65-74 нас, 75 ба түүнээс дээш нас</p> <p>в/1 хүртэлх нас, 1-4 нас, 15-44 нас, 45-65 нас, 65 ба түүнээс дээш нас</p>

НАС /Хүүхэд/	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Тооцоолж бодох өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн төрсөн он, сар, өдрөөс тухайн эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлсэн он, сар, өдрийн ялгавраар илэрхийлэгдэнэ.
Хэрэглээ	Хүн ам зүйн статистик, дүн шинжилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	## цаг, ##хоног, ## сар,## жил
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	2
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Үйлчлүүлэгчийн нас
Заавар	Төрсөн өдрөөс (он, сар, өдөр) эхлэн бүтэн жилүүдээр тооцсон хугацаа, төрсөн сар, жилийн асуултын хариултад суурилсан тооцоогоор илэрхийлсэн хугацаагаар илэрхийлэгдэнэ. Нярай хүүхдийн насыг хоногоор, 28 хоногоос 1 хүртэлх насны хүүхдийг сараар, 5-15 хүртэл насны хүүхдийн насыг жилээр тооцно.
Холбоос	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	– Төрсний гэрчилгээ – Иргэний үнэмлэх
Байгууллага	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	Амьдралын циклээр бүлэглэсэн насыг хүүхэд (0-14), залуу (15-24), насанд хүрэгсэд (25-64), ахмад (65 ба дээш) гэж ангилна. ДЭМБ-аас зөвлөмж болгодог А бүлгийн насны ангилалыг ашиглахыг дараах ангилалыг эрүүл мэндийн албан ёсны статистик мэдээлэлд ашигладаг. Үүнд: а/ 1 хүртэлх нас, 5 хүртэлх нас (нас тус бүрээр), 5-84 насны хооронд 5 насны бүлгээр, 85 ба түүнээс дээш б/1 хүртэлх нас, 1-4 нас, 5-14 нас, 15-24 нас, 25-34 нас, 35-44 нас, 45-54 нас, 55-64 нас, 65-74 нас, 75 ба түүнээс дээш нас в/1 хүртэлх нас, 1-4 нас, 15-44 нас, 45-65 нас, 65 ба түүнээс дээш нас

ХҮЙС	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Хүйс гэдэг нь эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн биологийн ялангуяа нөхөн үржихүйн эрхтэн, үйл ажиллагааны ялгааг хэлнэ.
Хэрэглээ	Хүн ам зүйн болон эрүүл мэндийн статистик үзүүлэлтийг хүйсээр тооцож гаргахад ашиглана.
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/текст
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1- Эрэгтэй 2- Эмэгтэй
Заавар	-
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Нэмэлт тайлбар	Хүйс нь нөхөн үржихүйн эрхтэн, үйл ажиллагаанд тулгуурлан төрөл зүйлийг эмэгтэй, эрэгтэйд ангилах шинж чанар

Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг

хувилбар 1.0

БОЛОВСРОЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Тухайн үйлчлүүлэгчийн эзэмшсэн боловсролын агуулгын дээд түвшин.
Хэрэглээ	Хүн амын өвчлөлийн тандалт, судалгаанд ашиглана.
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/текст
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	<ol style="list-style-type: none"> 1- Бага боловсрол 2- Бүрэн бус дунд 3- Бүрэн дунд 4- Техникийн болон мэргэжлийн 5- Тусгай мэргэжил 6- Дээд
Заавар	<p>Тухайн хүний боловсролын түвшинг боловсрол эзэмшсэн хамгийн дээд түвшингээр авах бөгөөд Монгол улсад мөрдөгдөж буй боловсролын түвшингийн ангиллын кодоос сонгоно.</p> <p>1-3. Бүрэн дунд хүртэлх боловсрол.</p> <p>Бүрэн дунд хүртэлх боловсролын түвшинг дараах байдлаар тодорхойлох бөгөөд өдөр, орой эчнээгээр төгссөн болон албан бус боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтанд хамрагдаж төгссөн хүнийг хамруулна.</p> <p>4. Техникийн болон мэргэжлийн боловсрол.</p> <p>Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв төгссөн, мэргэжлийн үнэмлэхтэй хүмүүсийг энэ ангилалд хамруулна.</p> <p>5. Тусгай мэргэжлийн дунд боловсрол. Гадаад, дотоодын тусгай мэргэжлийн дунд сургууль адилтгах сургууль төгссөн, үнэмлэх, дипломтой хүмүүсийг тусгай мэргэжлийн дунд боловсролтой гэж үзнэ.</p> <p>6. Дээд боловсрол /диплом, бакалавр, магистр, доктор</p>

	<p>ба түүнээс дээш/.</p> <p>Гадаад, дотоодын их дээд сургууль, коллежийг өдөр, орой, эчнээгээр төгссөн, дипломын дээд, бакалавр, магистр, докторын зэргийн диплом болон түүнтэй адилтгах боловсролын баримт бичиг бүхий хүмүүсийг дээд боловсролтой үзнэ.</p>
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	(ҮСХ-ны боловсрол, бичиг үсгийн мэдлэгийн үзүүлэлтийг тооцох аргачлал, түүнийг ашиглах гарын авлагын ангилал)
Байгууллага	Үндэсний статистикийн хороо
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол улсын “Боловсролын тухай” хуулийн 9 дүгээр зүйлд зааснаар: /2002 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдөр/ Гэрчилгээ, үнэмлэх, диплом зэрэг боловсролын баримт бичиг нь тухайн иргэний эзэмшсэн боловсролын агуулгын түвшин, мэргэжлийг гэрчилсэн албан ёсны баталгаа мөн.</p> <p>Монгол Улсын “Боловсролын тухай” хуулийн 3 дугаар зүйлд зааснаар: /2002 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдөр/</p> <p>-“Боловсролын агуулга” гэж боловсролын тухайн түвшинд эзэмшвэл зохих мэдлэг, чадвар, дадал, төлөвшлийн цогцыг хэлнэ. Боловсролын агуулга нь суралцагчийн нас, бие, сэтгэхүйн онцлог, авьяас, сонирхол, хувийн болон нийгмийн хэрэгцээ, үндэсний өв, шинжлэх ухаан, технологийн хөгжлийн хандлагад нийцүүлэн боловсролын зорилгыг хэрэгжүүлэхэд чиглэнэ.</p> <p>-“Боловсролын түвшин” гэж тухайн шатанд эзэмшвэл зохих сургуулийн өмнөх, бага, дунд, дээд боловсролын агуулгын стандартаар тогтоосон мэдлэгийн хэмжээг хэлнэ.</p>

АЛБАН БАЙГУУЛЛАГА/АЖИЛ ОЛГОГЧ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Тухайн хүний ажиллаж буй байгууллагын нэр байх бөгөөд уг ажил нь үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлийн аль ангилалд багтаж байгаагаар тодорхойлогдоно.
Хэрэглээ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	2
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	<p>Монгол улсад мөрдөгдөж буй “Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал”ын жагсаалт</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур 2. Уул уурхай, олборлолт 3. Боловсруулах үйлдвэр 4. Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж 5. Усан хангамж, бохир ус, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа 6. Барилга 7. Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ 8. Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа 9. Байр сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа 10. Мэдээлэл, холбоо 11. Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа 12. Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа 13. Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа 14. Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа 15. Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал 16. Боловсрол 17. Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа 18. Урлаг, үзвэр, тоглоом, наадам 19. Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа 20. Хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа 21. Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн

	үйл ажилагаа
Заавар	<p>Тухайн хүний ажиллаж буй байгууллага, үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлийн аль ангилалд багтаж байгаа ажил олгогч байгууллагын кодоос сонгоно.</p> <p>Хөдөлмөрийн тухай хуульд зааснаар "ажил олгогч" гэж хөдөлмөрийн гэрээний үндсэн дээр ажилтан авч ажиллуулж байгаа этгээдийг хэлнэ.</p> <p>Олон улсын ижил төстэй мэдээлэлтэй зэрэгцүүлэх үүднээс НҮБ "Бүх төрлийн эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангилал (ISIC)-ыг мөрдөхийг зөвлөмж болгодог.</p> <p>Монгол улс нь 2011 онд сангийн сайдын тушаалаар батлагдсан "Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал"-ыг мөрдөж байна. Энэ ангилал нь ААНБ-уудын эрхэлдэг үйл ажиллагааг салбараар ангилсан ангилал юм.</p>
Холбоос	-
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Монгол улсад мөрдөгдөж буй "Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал"-ын жагсаалт, 2011 онд Сангийн сайдын тушаал
Байгууллага	Сангийн яам, Үндэсний статитикийн хороо
Нэмэлт тайлбар	

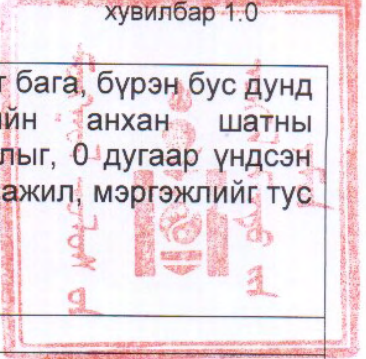
МЭРГЭЖИЛ/АЖИЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Тухайн эзэмшсэн мэргэжил бөгөөд Монгол улсад мөрдөж байгаа "YAMAT-08" ангиллын аль ангилалд багтаж байгаагаар тодорхойлогдоно.
Хэрэглээ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	4
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	<p>Монгол улсад мөрдөгдөж буй "YAMAT-08" ангилал нь 10 үндсэн бүлэг-1 кодтой</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Менежер 2. Мэргэжилтэн 3. Техникч болон туслах/дэд мэргэжилтэн 4. Контор, үйлчилгээний ажилтан 5. Худалдаа үйлчилгээний ажилтан 6. Хөдөө аж, ахуй, ой, загас агнуурын мэргэшсэн ажилтан 7. Үйлдвэрлэл, барилга, гар урлалд холбогдох ажил үйлчилгээний ажилтан 8. Машин механизм, тоног төхөөрөмжийн техникч, угсрах ажилтан 9. Энгийн ажил мэргэжил 10. Бусад
Заавар	<p>Монгол улсад мөрдөгдөж буй "YAMAT-08" ангилал нь 10 үндсэн бүлэг-1 кодтой 43 дэд бүлэг -2 кодтой 153 бага бүлэг-3 кодтой 421 нэгж бүлэг-4 кодтой 3978 мэргэжлийн бүлэг-7 кодтой</p> <p>Монгол улсын Үндэсний ажил, мэргэжлийн ангилал, тодорхойлолт-08 ("YAMAT-08") -ын 1 ба 2, 3 дугаар үндсэн бүлэгт их, дээд сургуулийн болон түүний дараах шатны боловсролын, түүнтэй адилтгах түвшин шаардагдах ажил мэргэжлийг, 4-8 дугаар үндсэн бүлэгт мэргэжлийн дунд шатны боловсрол шаардах ажил,</p>

Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг

хувилбар 1.0

21

	<p>мэргэжлийг, 9 дүгээр үндсэн бүлэгт бага, бүрэн бус дунд боловсролтой буюу мэргэжлийн анхан шатны боловсрол үл шаардах энгийн ажлыг, 0 дугаар үндсэн бүлэгт зэвсэгт хүчний зэрэглэлийн ажил, мэргэжлийг тус тус ангилсан болно.</p>
Холбоос	-
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Монгол Улсын Үндэсний Ажил, Мэргэжлийн Ангилал, Тодорхойлолт-08 /Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын 2010 оны 2-р сарын 10-ны өдрийн 16 тушаал/
Байгууллага	Нийгэм хамгаалал, хөдөлмөрийн яам
Нэмэлт тайлбар	

БАЙНГА ОРШИН СУУГАА ГАЗАР /АЙМАГ, ХОТ/	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн хамгийн сүүлийн хуулийн дагуу харьяалагдан бүртгүүлсэн аймаг/хот/-ын нэр байна.
Хэрэглээ	Хүн ам зүйн болон эрүүл мэндийн статистик үзүүлэлтийг газарзүйн байршлаар тооцож гаргахад ашиглана.
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	2
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	2
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Аймаг, хотын нэр
Заавар	<p>Тухайн үйлчлүүлэгчийн хуулийн дагуу бүртгүүлэгдсэн хамгийн сүүлийн хуулийн дагуу харьяалагдан бүртгүүлсэн аймаг/хот, сум/дүүрэг, баг/хорооны нэр, дугаарыг Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн аймаг, хотын кодын жагсаалтаас сонгоно.</p> <p>Байнгын оршин суугч. Энэ ангилалд тухайн засаг захиргааны нэгж (баг,хороо)-д 6 сар (183 хоног)-аас дээш хугацаагаар оршин суугаа хүмүүс болон цаашид 6 сар (183 хоног)-аас дээш хугацаагаар оршин суух нь тодорхой хүмүүсийг хамруулна.</p> <p>Түр оршин суугч. Энэ ангилалд өөр засаг захиргааны нэгжээс ирсэн, тухайн засаг захиргааны нэгж (баг,хороо)-д 6 сар (183 хоног)-аас доош хугацаагаар оршин сууж буй хүмүүсийг хамруулна.</p> <p>Хаягийн бүртгэлгүй оршин суугч. Тухайн засаг, захиргааны нэгж (баг,хороо)-д албан ёсоор бүртгүүлээгүй, хаягийн бүртгэлгүйгээр 180-аас дээш хоногоор оршин сууж буй хүнийг хаягийн бүртгэлгүй оршин суугч гэнэ.</p>
Холбоос	-УБЕГ-ын хүн амын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-ҮСХ, УБЕГ, МШХХТГ-ын даргын 2010 оны 4 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 01/62, 226, 58 тоот хамтарсан тушаалын хавсралт

	<p>-“Хүн ам, орон сууцны 2010 оны улсын тооллогын асуулга, нэгтгэлийн маягтыг нөхөх заавар” Үндэсний Статистикийн Хороо</p>
Байгууллага	Үндэсний статистикийн хороо
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол улсын “Монгол Улсын Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай” хууль-д</p> <p>3 дугаар зүйл. Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж</p> <p>3.1.Монгол улсын нутаг дэвсгэр засаг захиргааны хувьд аймаг, нийслэлд, аймаг нь суманд, сум нь багт, нийслэл нь дүүрэгт, дүүрэг нь хороонд хуваагдана.</p> <p>3.2.Аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг нь хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүрэг, өөрийн удирдлага бүхий засаг захиргаа, нутаг дэвсгэр, эдийн засаг, нийгмийн цогцолбор мөн.</p> <p>3.3.Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж дэх хот, тосгоны эрх зүйн байдлыг тусгайлан зохицуулна.</p> <p>3.4.Баг нь сумын, хороо нь дүүргийн засаг захиргааны нэгж мөн.</p> <p>Монгол улсын “Иргэний хууль”-д:</p> <p>22 дугаар зүйл. Иргэний оршин суугаа газар</p> <p>22.1.Иргэний оршин суугаа газрыг хуулийн дагуу түүний харьяалагдан бүртгүүлсэн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжээр тодорхойлно.</p> <p>22.2.Иргэн бүртгүүлсэн газраа байнга оршин суудаггүй бол гол төлөв амьдран суудаг, эсхүл тухайн этгээдийн эд хөрөнгийн дийлэнх хэсэг байгаа газрыг түүний оршин суугаа газар гэж тодорхойлж болно.</p> <p>22.3.Бусдын асран хамгаалалтад байгаа этгээдийн оршин суугаа газрыг тэдгээрийн эцэг, эх, асран хамгаалагчийн оршин суугаа газраар тодорхойлно.</p>

БАЙНГА ОРШИН СУУГАА ГАЗАР /СУМ, ДҮҮРЭГ/	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн хамгийн сүүлийн хуулийн 1 дагуу харьяалагдан бүртгүүлсэн сум/дүүрэг/-ын нэр байна.
Хэрэглээ	Хүн ам зүйн болон эрүүл мэндийн статистик үзүүлэлтийг газарзүйн байршлаар тооцож гаргахад ашиглана.
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	2
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	2
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Сум,дүүргийн нэр
Заавар	<p>Тухайн үйлчлүүлэгчийн хуулийн дагуу бүртгүүлэгдсэн хамгийн сүүлийн хуулийн дагуу харьяалагдан бүртгүүлсэн аймаг/хот, сум/дүүрэг, баг/хорооны нэр, дугаарыг Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн аймаг, хотын кодын жагсаалтаас сонгоно.</p> <p>Байнгын оршин суугч. Энэ ангилалд тухайн засаг захиргааны нэгж (баг,хороо)-д 6 сар (183 хоног)-аас дээш хугацаагаар оршин суугаа хүмүүс болон цаашид 6 сар (183 хоног)-аас дээш хугацаагаар оршин суух нь тодорхой хүмүүсийг хамруулна.</p> <p>Түр оршин суугч. Энэ ангилалд өөр засаг захиргааны нэгжээс ирсэн, тухайн засаг захиргааны нэгж (баг,хороо)-д 6 сар (183 хоног)-аас доош хугацаагаар оршин сууж буй хүмүүсийг хамруулна.</p> <p>Хаягийн бүртгэлгүй оршин суугч. Тухайн засаг, захиргааны нэгж (баг,хороо)-д албан ёсоор бүртгүүлээгүй, хаягийн бүртгэлгүйгээр 180-аас дээш хоногоор оршин сууж буй хүнийг хаягийн бүртгэлгүй оршин суугч гэнэ.</p>
Холбоос	- УБЕГ-ын хүн амын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	

Үндсэн баримт	<p>-ҮСХ, УБЕГ, МШХХТГ-ын даргын 2010 оны 4 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 01/62, 226, 58 тоот хамтарсан тушаалын хавсралт</p> <p>-“Хүн ам, орон сууцны 2010 оны улсын тооллогын асуулга, нэгтгэлийн маягтыг нөхөх заавар” Үндэсний Статистикийн Хороо</p>
Байгууллага	Үндэсний статитикийн хороо
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол улсын “Монгол Улсын Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай” хууль-д 3 дугаар зүйл. Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж</p> <p>3.1.Монгол Улсын нутаг дэвсгэр засаг захиргааны хувьд аймаг, нийслэлд, аймаг нь суманд, сум нь багт, нийслэл нь дүүрэгт, дүүрэг нь хороонд хуваагдана.</p> <p>3.2.Аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг нь хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүрэг, өөрийн удирдлага бүхий засаг захиргаа, нутаг дэвсгэр, эдийн засаг, нийгмийн цогцолбор мөн.</p> <p>3.3.Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж дэх хот, тосгоны эрх зүйн байдлыг тусгайлан зохицуулна.</p> <p>3.4.Баг нь сумын, хороо нь дүүргийн засаг захиргааны нэгж мөн.</p> <p>Монгол Улсын “Иргэний хууль”-д:</p> <p>22 дугаар зүйл. Иргэний оршин суугаа газар</p> <p>22.1.Иргэний оршин суугаа газрыг хуулийн дагуу түүний харьяалагдан бүртгүүлсэн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжээр тодорхойлно.</p> <p>22.2.Иргэн бүртгүүлсэн газраа байнга оршин суудаггүй бол гол төлөв амьдран суудаг, эсхүл тухайн этгээдийн эд хөрөнгийн дийлэнх хэсэг байгаа газрыг түүний оршин суугаа газар гэж тодорхойлж болно.</p> <p>22.3.Бусдын асран хамгаалалтад байгаа этгээдийн оршин суугаа газрыг тэдгээрийн эцэг, эх, асран хамгаалагчийн оршин суугаа газраар тодорхойлно.</p>

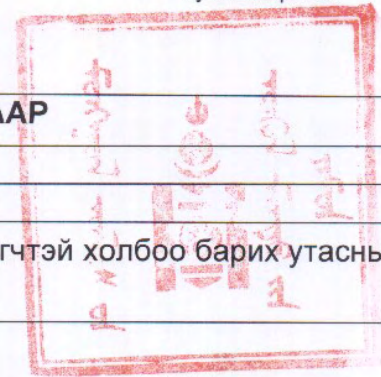
БАЙНГА ОРШИН СУУГАА ГАЗАР /БАГ, ХОРОО/	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн хамгийн сүүлийн хуулийн дагуу харьяалагдан бүртгүүлсэн баг/хороо/-ийн нэр, дугаар байна.
Хэрэглээ	Хүн ам зүйн болон эрүүл мэндийн статистик үзүүлэлтийг газарзүйн байршлаар тооцож гаргахад ашиглана.
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	2
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	2
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Баг/хорооны нэр, дугаар
Заавар	<p>Тухайн үйлчлүүлэгчийн хуулийн дагуу бүртгүүлэгдсэн хамгийн сүүлийн хуулийн дагуу харьяалагдан бүртгүүлсэн аймаг/хот, сум/дүүрэг, баг/хорооны нэр, дугаарыг Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн аймаг, хотын кодын жагсаалтаас сонгоно.</p> <p>Байнгын оршин суугч. Энэ ангилалд тухайн засаг захиргааны нэгж (баг,хороо)-д 6 сар (183 хоног)-аас дээш хугацаагаар оршин суугаа хүмүүс болон цаашид 6 сар (183 хоног)-аас дээш хугацаагаар оршин суух нь тодорхой хүмүүсийг хамруулна.</p> <p>Түр оршин суугч. Энэ ангилалд өөр засаг захиргааны нэгжээс ирсэн, тухайн засаг захиргааны нэгж (баг,хороо)-д 6 сар (183 хоног)-аас доош хугацаагаар оршин сууж буй хүмүүсийг хамруулна.</p> <p>Хаягийн бүртгэлгүй оршин суугч. Тухайн засаг, захиргааны нэгж (баг,хороо)-д албан ёсоор бүртгүүлээгүй, хаягийн бүртгэлгүйгээр 180-аас дээш хоногоор оршин сууж буй хүнийг хаягийн бүртгэлгүй оршин суугч гэнэ.</p>
Холбоос	- УБЕГ-ын хүн амын мэдээний сан
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- ҮСХ, УБЕГ, МШХХТГ-ын даргын 2010 оны 4 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 01/62, 226, 58 тоот хамтарсан тушаалын хавсралт

	<p>-“Хүн ам, орон сууцны 2010 оны улсын тооллогын асуулга, нэгтгэлийн маягтыг нөхөх заавар” Үндэсний Статистикийн Хороо</p>
<p>Байгууллага</p>	<p>Үндэсний статистикийн хороо</p>
<p>Нэмэлт тайлбар</p>	<p>Монгол улсын “Монгол Улсын Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай” хууль-д 3 дугаар зүйл. Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж</p> <p>3.1.Монгол улсын нутаг дэвсгэр засаг захиргааны хувьд аймаг, нийслэлд, аймаг нь суманд, сум нь багт, нийслэл нь дүүрэгт, дүүрэг нь хороонд хуваагдана.</p> <p>3.2.Аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг нь хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүрэг, өөрийн удирдлага бүхий засаг захиргаа, нутаг дэвсгэр, эдийн засаг, нийгмийн цогцолбор мөн.</p> <p>3.3.Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж дэх хот, тосгоны эрх зүйн байдлыг тусгайлан зохицуулна.</p> <p>3.4.Баг нь сумын, хороо нь дүүргийн засаг захиргааны нэгж мөн.</p> <p>Монгол Улсын “Иргэний хууль”-д: 22 дугаар зүйл. Иргэний оршин суугаа газар 22.1.Иргэний оршин суугаа газрыг хуулийн дагуу түүний харьяалагдан бүртгүүлсэн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжээр тодорхойлно.</p>

БАЙНГА ОРШИН СУУГАА ГАЗАР /ГУДАМЖ/ХОРООЛЛЫН НЭР, БАЙР, ХАШААНЫ ДУГААР/	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн хамгийн сүүлийн хуулийн дагуу харьяалагдан бүртгүүлсэн гудамж, байрны нэр, дугаар байна.
Хэрэглээ	Хүн ам зүйн болон эрүүл мэндийн статистик үзүүлэлтийг газарзүйн байршлаар тооцож гаргахад ашиглана.
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	-
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	-
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Гудамж/хороолол, хашаа/байрны нэр, дугаар
Заавар	<p>Тухайн үйлчлүүлэгчийн хуулийн дагуу бүртгүүлэгдсэн хамгийн сүүлийн хуулийн дагуу харьяалагдан бүртгүүлсэн аймаг/хот, сум/дүүрэг, баг/хорооны нэр, дугаарыг Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн аймаг, хотын кодын жагсаалтаас сонгож, харин гудамж, байрны нэр, байр, хашааны дугаарыг шивж оруулна.</p> <p>Байнгын оршин суугч. Энэ ангилалд тухайн засаг захиргааны нэгж (баг,хороо)-д 6 сар (183 хоног)-аас дээш хугацаагаар оршин суугаа хүмүүс болон цаашид 6 сар (183 хоног)-аас дээш хугацаагаар оршин суух нь тодорхой хүмүүсийг хамруулна.</p> <p>Түр оршин суугч. Энэ ангилалд өөр засаг захиргааны нэгжээс ирсэн, тухайн засаг захиргааны нэгж (баг,хороо)-д 6 сар (183 хоног)-аас доош хугацаагаар оршин сууж буй хүмүүсийг хамруулна.</p> <p>Хаягийн бүртгэлгүй оршин суугч. Тухайн засаг, захиргааны нэгж (баг,хороо)-д албан ёсоор бүртгүүлээгүй, хаягийн бүртгэлгүйгээр 180-аас дээш хоногоор оршин сууж буй хүнийг хаягийн бүртгэлгүй оршин суугч гэнэ.</p>
Холбоос	-
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-ҮСХ, УБЕГ, МШХХТГ-ын даргын 2010 оны 4

	<p>дүгээр сарын 14-ний өдрийн 01/62, 226, 58 тоот хамтарсан тушаалын хавсралт</p> <p>-“Хүн ам, орон сууцны 2010 оны улсын тооллогын асуулга, нэгтгэлийн маягтыг нөхөх заавар” Үндэсний Статистикийн Хороо</p>
<p>Байгууллага</p>	<p>Үндэсний статитикийн хороо</p>
<p>Нэмэлт тайлбар</p>	<p>Монгол улсын “Монгол Улсын Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай” хууль-д</p> <p>3 дугаар зүйл. Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж</p> <p>3.1.Монгол улсын нутаг дэвсгэр засаг захиргааны хувьд аймаг, нийслэлд, аймаг нь суманд, сум нь багт, нийслэл нь дүүрэгт, дүүрэг нь хороонд хуваагдана.</p> <p>3.2.Аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг нь хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүрэг, өөрийн удирдлага бүхий засаг захиргаа, нутаг дэвсгэр, эдийн засаг, нийгмийн цогцолбор мөн.</p> <p>3.3.Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж дэх хот, тосгоны эрх зүйн байдлыг тусгайлан зохицуулна.</p> <p>3.4.Баг нь сумын, хороо нь дүүргийн засаг захиргааны нэгж мөн.</p> <p>Монгол Улсын “Иргэний хууль”-д:</p> <p>22 дугаар зүйл. Иргэний оршин суугаа газар</p> <p>22.1.Иргэний оршин суугаа газрыг хуулийн дагуу түүний харьяалагдан бүртгүүлсэн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжээр тодорхойлно.</p> <p>22.2.Иргэн бүртгүүлсэн газраа байнга оршин суудаггүй бол гол төлөв амьдран суудаг, эсхүл тухайн этгээдийн эд хөрөнгийн дийлэнх хэсэг байгаа газрыг түүний оршин суугаа газар гэж тодорхойлж болно.</p> <p>22.3.Бусдын асран хамгаалалтад байгаа этгээдийн оршин суугаа газрыг тэдгээрийн эцэг, эх, асран хамгаалагчийн оршин суугаа газраар тодорхойлно.</p>

ҮЙЛЧЛҮҮЛЭГЧИЙН ХОЛБОО БАРИХ УТАСНЫ ДУГААР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Шаардлагатай үед үйлчлүүлэгчтэй холбоо барих утасны дугаар
Хэрэглээ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#####
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	8
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	8
Хэмжих нэгж	
Өгөгдлийн утга	Үйлчлүүлэгчтэй холбоо барих утасны дугаар
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

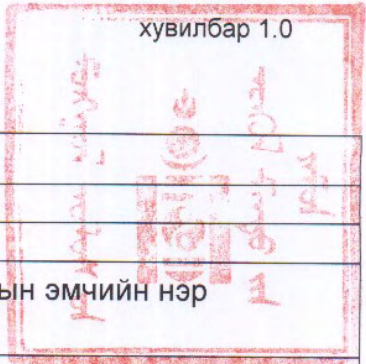

ЯАРАЛТАЙ ҮЕД ХОЛБОО БАРИХ ХҮНИЙ НЭР, ХОЛБОО БАРИХ УТАСНЫ ДУГААР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Яаралтай үед холбоо барих үйлчлүүлэгчийн гэр бүлийн гишүүн, хамаатан садан, ойр дотны хүний нэр, холбоо барих утасны дугаар
Хэрэглээ	-
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Чөлөөт текст
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	-
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	-
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Яаралтай үед холбоо барих үйлчлүүлэгчийн гэр бүлийн гишүүн, хамаатан садан, ойр дотны хүний нэр, холбоо барих утасны дугаар
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

III. АМБУЛАТОРИЙН ЭМЧИЙН ҮЗЛЭГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

АМБУЛАТОРИЙН КАБИНЕТИЙН НЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Амбулаторийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлж буй кабинетийн нэр
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	2
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	2
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Амбулаторын үзлэгийн кабинетийн код, нэр
Заавар	Эрүүл мэндийн яамнаас баталсан амбулаторын үзлэгийн кабинетийн төрөл, кодын жагсаалтыг ашиглана.
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Эрүүл мэндийн сайдын 2010 оны 34 дүгээр тушаалаар батлагдсан эрүүл мэндийн бүртгэлийн болон тайлангийн маягт бөглөх заавар
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам
Нэмэлт тайлбар	

ҮЗЛЭГИЙН ЭМЧИЙН НЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Амбулаторийн үзлэгийн кабинетын эмчийн нэр
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	Чөлөөт төхт
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	Чөлөөт төхт
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Амбулаторын үзлэгийн кабинетын эмчийн нэр
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

ЭМЧИЙН ҮЗЛЭГИЙН ЦАГИЙН ТОВЛОЛ АВСАН ОН САР ӨДӨР ЦАГ МИНУТ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн сонгосон үзлэгийн эмчид үзүүлэх хамгийн боломжит хугацаа /он, сар, өдөр, цаг, минут/
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Огноо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	ОО/СС/ӨӨ ЦЦ:ММ
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	10
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	10
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Үйлчлүүлэгчийн сонгосон үзлэгийн эмчид үзүүлэх он, сар, өдөр, цаг, минут
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

ОНОШИЛГООНИЙ КАБИНЕТААР ҮЙЛЧЛҮҮЛЭХ ЦАГИЙН ТОВЛОЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн оношилгооны кабинетаар үйлчлүүлэх хамгийн боломжтой хугацаа /он, сар, өдөр, цаг, минут/, оношилгооны кабинет тус бүрээр
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Огноо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	ОО/СС/ӨӨ ЦЦ:ММ
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	10
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	10
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Үйлчлүүлэгчийн оношилгооны кабинетаар үйлчлүүлэхээр товлосон он, сар, өдөр, цаг, минут
Заавар	Үйлчлүүлэгчийн оношилгооны кабинетаар үйлчлүүлэх хамгийн боломжтой хугацаа /он, сар, өдөр, цаг, минут/, оношилгооны кабинет тус бүрээр
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЦАГИЙН ТОВЛОЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн лабораторийн шинжилгээ өгөх хамгийн боломжтой хугацаа /он, сар, өдөр, цаг, минут/, шинжилгээний төрлөөр
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Огноо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	ОО/СС/ӨӨ ЦЦ:ММ
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	10
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	10
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Үйлчлүүлэгчийн лабораторийн шинжилгээ өгөх хамгийн боломжтой хугацаа /он, сар, өдөр, цаг, минут/, шинжилгээний төрлөөр
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

ЭМЧИЙН ҮЗЛЭГИЙН ТӨЛБӨР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Амбулаторийн үзлэгийн эмчийн үзлэгийн төлбөрийн тогтоосон хэмжээ
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ, төлбөр тооцоо
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	###,###,###.## ₮
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	12
Хэмжих нэгж	₮
Өгөгдлийн утга	Эмчийн үзлэгийн төлбөрийн хэмжээ
Заавар	Эмчийн үзлэгийн төлбөрийн хэмжээг анх, давтан үзлэгийн хувьд ялгаатай байна.
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

ОНОШИЛГООНИЙ ТӨЛБӨР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Оношилгооны кабинетуудын төлбөрийн тогтоосон хэмжээ, оношилгооны төрөл тус бүрээр
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ, төлбөр тооцоо
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	###,###,###.## ₮
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	12
Хэмжих нэгж	₮
Өгөгдлийн утга	Оношилгооны кабинетуудын төлбөрийн тогтоосон хэмжээ
Заавар	Оношилгооны кабинетуудын төлбөрийн тогтоосон хэмжээ оношилгооны төрөл бүрээр ялгаатай байна.
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨЛБӨР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Лабораторийн шинжилгээний төлбөрийн тогтоосон хэмжээ, шинжилгээний төрөл болон үзүүлэлт тус бүрээр
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ, төлбөр тооцоо
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	###,###,###.## ₮
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	12
Хэмжих нэгж	₮
Өгөгдлийн утга	Лабораторын шинжилгээний төлбөрийн тогтоосон хэмжээ
Заавар	Лабораторийн шинжилгээний төлбөрийн тогтоосон хэмжээ, шинжилгээний төрөл болон үзүүлэлт тус бүрээр Ялгаатай байна.
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

ҮЗЛЭГ ЭХЭЛСЭН ОН САР ӨДӨР ЦАГ МИНУТ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн эмчийн үзлэгийн цагийн товлолын дагуу амбулаторийн үзлэгийн эмчид үзүүлсэн он сар өдөр цаг минутаар илэрхийлэгдэнэ.
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Огноо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	ОО/СС/ӨӨ ЦЦ:ММ
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	8
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	8
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Үйлчлүүлэгчийн эмчийн үзлэгийн цагийн товлолын дагуу амбулаторийн үзлэгийн эмчид үзүүлж, үзлэг эхэлсэн он сар өдөр цаг минут
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

ҮЗЛЭГИЙН ТӨРӨЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгч амбулаторийн эмчийн ямар төрлийн үзлэгт хамрагдсан хэлбэр
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1-Өвчний учир амбулаторид 2- Урьдчилан сэргийлэх 3- Идэвхтэй хяналт 4- Дуудлагаар гэрийн үзлэг 5- Гэрийн идэвхтэй хяналт
Заавар	<p>Үйлчлүүлэгч амбулаторийн эмчид үзүүлж, ямар төрлийн үзлэгт хамрагдснаас хамаарч зохих кодыг сонгоно.</p> <p>Өвчний учир амбулаторид – Өвчний онош тогтоолгож тусламж, үйлчилгээ авсан тохиолдлыг хэлэх бөгөөд ӨОУ 10 ангиллаас оношийн кодыг сонгоно.</p> <p>Урьдчилан сэргийлэх- Тус үзлэг нь ямар нэг шинж тэмдэггүй нууц явагдаж байгаа өвчнийг эрт илэрүүлж эмчилгээг эрт хийх зорилготой. Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт нийтийн хамарсан үзлэг, ажилд ороход, жолооны эрх авахад, байгууллагын зардлаар хийгдэж байгаа үзлэг зэрэг орно.</p> <p>Идэвхтэй хяналт – Амбулаторийн үзлэгийн кабинетийн эмчийн хяналтанд байдаг үйлчлүүлэгч хяналтын хугацаанд тодорхой давтамжтайгаар үзүүлэх үзлэг</p> <p>Гэрийн идэвхтэй хяналт- Өрхийн эмч нь Эрүүл мэндийн сайдын 1993 оны А/180 тоот тушаалын дагуу 15 хүртэлх насны эрүүл хүүхдийг үлгэрчилсэн загвараар хянаж, гэрийн идэвхтэй хяналтыг хийнэ.</p>
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Эрүүл мэндийн сайдын 2010 оны 34 дүгээр тушаалаар батлагдсан эрүүл мэндийн бүртгэлийн болон тайлангийн маягт бөглөх заавар

Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг

42

Байгууллага	Эрүүл Мэндийн Яам
Нэмэлт тайлбар	

ӨВЧНИЙ ТӨРӨЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Өвчний учир анх удаа амбулаторийн тусламж үйлчилгээ авч байгаа үйлчлүүлэгчийн хувьд тухайн өвчлөлийг бүртгэх бөгөөд тухайн өвчлөл шинэ эсвэл хуучин эсэхийг тогтооно.
Хэрэглээ	Хүн амын өвчлөл, нас баралтын статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/текст
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1- Шинэ 2- Хуучин
Заавар	Өвчний учир анх удаа амбулаторийн тусламж үйлчилгээ авч байгаа үйлчлүүлэгчийн хувьд тухайн өвчлөлийг бүртгэх бөгөөд тухайн өвчлөл шинэ эсвэл хуучин эсэхийг тогтооно. Хэрэв тухайн үйлчлүүлэгчийн амьдралдаа анх удаа тухайн өвчнөөр эмчид хандаж байгаа бол шинэ өвчлөл, харин өмнө тухайн өвчнөөр өөр эмнэлэгт хандаж эмчилгээ, оношилгоо хийлгэж байсан бол хуучин өвчин гэж бүртгэнэ.
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Эрүүл мэндийн сайдын 2010 оны 34 дүгээр тушаалаар батлагдсан эрүүл мэндийн бүртгэлийн болон тайлангийн маягт бөглөх заавар
Байгууллага	Эрүүл мэндийн Яам
Нэмэлт тайлбар	

Үндсэн онош	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Өвчтнийг эмчилгээ, оношилгоо хийлгэхэд хүргэсэн үндсэн онош бөгөөд хэрэв ийм өвчин, эмгэг нэгээс олон илэрсэн бол хамгийн их зардал гаргасныг нь үндсэн өвчнөөр сонгож авна. (Өвчний олон улсын ангилал, гарын авлага, 2-р боть, ДЭМБ)
Хэрэглээ	Хүн амын өвчлөл, нас баралтын статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Техт /Код
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	Чөлөөт текст/5
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	Чөлөөт текст/5
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангиллын 4 тэмдэглэгээт код
Заавар	Эмчлэгч эмчийн үндсэн онош гэж оношилж, тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн оношийг өвчний олон улсын 10 дугаар ангилалын 4 тэмдэглэгээт кодоор кодолно. Үндсэн онош 1-ээс илүүгүй байна. Өвчтнийг эмчилгээ, оношилгоо хийлгэхэд хүргэсэн үндсэн онош бөгөөд хэрэв ийм өвчин, эмгэг нэгээс олон илэрсэн бол хамгийн их зардал гаргасныг нь үндсэн өвчнөөр сонгож авна.
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангилал
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам, ДЭМБ
Нэмэлт тайлбар	

ОСОЛ ГЭМТЛИЙН ШАЛТГААН	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангилалын 19 бүлэгт ангилсан өвчин, эмгэгийн гадны шалтгааныг тодотгох зорилгоор нэмэлтээр хэрэглэдэг код.
Хэрэглээ	Хүн амын өвчлөл, нас баралтын статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/текст
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	5
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	5
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангиллын 20 бүлгийн 4-т тэмдэглэгээт код
Заавар	<p>Өвчний олон улсын 10 дугаар ангиллын 19 бүлэгт ангилсан өвчин, эмгэгийн гадны шалтгааныг тодотгох зорилгоор нэмэлтээр хэрэглэдэг.</p> <p>Гэмтэл, хордлого, гадны шалтгааны бусад үр дагаврын үед тухайн осол,гэмтэл, өвчин, эмгэг болон түүнд хүргэсэн шалтгаан, нөхцөл байдлыг бүртгэж, мэдээлэх чухал ач холбогдолтой. (Өвчний олон улсын ангилал, гарын авлага, 2-р боть, ДЭМБ)</p>
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангилал
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам, ДЭМБ
Нэмэлт тайлбар	

АВСАН АРГА ХЭМЖЭЭ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Амбулаторийн үзлэгийн эмч үйлчлүүлэгчид үзүүлэх оношилгоо, эмчилгээний төлөвлөгөө
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Чөлөөт текст
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	-
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	-
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Чөлөөт текст
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Эмчийн үзлэгийн бүртгэлийн маягт
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам
Нэмэлт тайлбар	

Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг

IV. ЭМИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

ЭМИЙН НЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Амбулаторийн үзлэгийн эмч болон хэвтүүлэн эмчлэх тасгийн эмчийн үйлчлүүлэгч бичиж өгсөн эмийн нэр
Хэрэглээ	Эмнэлзүйн салбар болон эмийн статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Техт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	50
Хэмжих нэгж	
Өгөгдлийн утга	Амбулаторийн үзлэгийн эмч болон хэвтүүлэн эмчлэгч тасгийн эмчийн үйлчлүүлэгч бичиж өгсөн эмийн нэр
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-Эмийн жор
Байгууллага	Эрүүл мэндийн байгууллага
Нэмэлт тайлбар	

ЭМИЙН ТУН, ХЭМЖИХ НЭГЖ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Хүний бие махбодод жин, эзлэхүүн, биологийн нэгжээр хэмжин оруулах эмийн бодисын тогтоогдсон тодорхой хэмжээг эмийн тун гэнэ.
Хэрэглээ	Эмнэлзүйн салбар болон эмийн статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Тоо/үсэг
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	-
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	-
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Эмийн жорыг бичихэд эмийн хэлбэрт тохирсон нэгжийг Монгол улсын стандарт заагдсан нэгжүүдээр илэрхийлнэ. Үүнд: мл, дусал, грамм, миллиграмм, микрограмм гэх мэт
Заавар	Эмийн жорд шингэн эмийг мл ба дуслаар, бусад хэлбэрийн эмийн тунг грамм (gr), миллиграмм (mg), микрограмм (mcg)-аар илэрхийлж бичнэ. Эмийн тунг жингийн үндсэн нэгж (грамм), эзлэхүүний үндсэн нэгж (миллилитр), үйлдлийн нэгж (Unit буюу U – Единица буюу ЕД – Нэгж, International Unit буюу IU – Международная единица буюу МЕД – Олон улсын нэгж буюу ОУН)-ээр тус тус тугнаж хэмжинэ.
Холбоос	Хүний биеийн бүтэц, эмнэлзүй, химид тулгуурласан эмийн ангилал, кодын жагсаалт
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Эмийн жорыг бичихэд эмийн хэлбэрт тохирсон нэгжийг Монгол Улсын стандарт
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам, ДЭМБ
Нэмэлт тайлбар	Монгол Улсын “Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай” хуулийн 3-р зүйлд: 3.1.1 “Эм” гэж хүний болон мал, амьтны өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, өвчнийг оношлох, эмчлэх,

дархлаажуулах зориулалттай, үйлчлэл нь эм судлал, эмнэлзүйн сорилт туршилтаар нотлогдсон, нийлэг буюу амьтан, ургамал, эрдсийн гаралтай бодисыг тодорхой хэлбэрт оруулсан, зохих тун, хэмжээгээр хэрэглэдэг бэлдмэлийг хэлнэ.

3.1.14 “Зайлшгүй шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгслийн жагсаалт” гэж хүн болон мал, амьтанд үзүүлэх эмнэлгийн тусламжид эн тэргүүнд хэрэглэхээр эрүүл мэндийн болон хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нэрсийг хэлнэ.

3.1.16. “Эмийн жор” гэж эмчээс эм зүйч, эм найруулагчид хандан эмийг тухайн өвчтөнд зориулан бэлтгэх, олгох, хэрэглэх аргыг заасан баримт бичгийг хэлнэ.

3.1.17 “Эмийн зохистой хэрэглээ” гэж эмийг шаардлагатай тохиолдолд эмч, эм зүйчийн заавар, зөвлөмжийн дагуу зөв хэрэглэхийг хэлнэ.

Эмийн тун - Хүний бие махбодод жин, эзлэхүүн, биологийн нэгжээр хэмжин оруулах эмийн бодисын тогтоогдсон тодорхой хэмжээг эмийн тун гэнэ. Эмийн тунг жингийн үндсэн нэгж (грамм), эзлэхүүний үндсэн нэгж (миллилитр), үйлдлийн нэгж (Unit буюу U – Единица буюу ЕД – Нэгж, International Unit буюу IU – Международная единица буюу МЕД – Олон улсын нэгж буюу ОУН)-ээр тус тус тугнаж хэмжинэ. Эмийн тунгаас үйлчлэлийнх нь хүч, эмийн үйлчлэл эхлэх ба үргэлжлэх хугацаа, мөн үйлчлэлийн шинж зэрэг үзүүлэлтүүд ихээхэн хамаардаг байна.

Эмийн тунг үйлчлэлийнх нь хүчний хувьд 3 хуваана. Үүнд:

1. Эмчилгээний тун
2. Хордуулах тун
3. Үхүүлэх тун

Эмчилгээний тун: Бие махбодид эмчилгээний өвөрмөц үйлчлэл буюу үр нөлөө үзүүлж чадах эмийн бодисын хэмжээг эмчилгээний тун гэнэ. Эмчилгээний тунг дотор нь доод, дунд, дээд тун гэж 3 ангилна.

Эмчилгээний бага буюу доод тун гэдэг нь эмчилгээний үр нөлөө дөнгөж үзүүлэхүйц тухайн эмийн бодисын хамгийн бага хэмжээг хэлнэ.

Дунд тун буюу стандарт тун гэдэг нь эмчилгээний гол үр

	<p>нөлөө үзүүлэхүйц тухайн эмийн бодисын дундаж хэмжээг хэлэх бөгөөд энэ бол аливаа эмийн бодисын тогтмол хэрэглэгдэх тун нь юм. Эмийг дундаж юмуу стандарт тунгаар хэрэглэхэд ихэнх өвчтөнд тухайн эмийн анагаах үйлчлэл нь зохистой илэрдэг байна.</p> <p>Харин их тун буюу дээд тун гэдэг нь бие махбодыг хордуулахгүйгээр эмчилгээний хамгийн хүчтэй үр нөлөө үзүүлэх эмийн бодисын дээд хэмжээг хэлэх бөгөөд эмийн тунг түүнээс хэтрүүлбэл эмийн үйлчлэлийн хүч буурч, хордлого илэрнэ.</p> <p>Ер нь тухайн эмийн эмчилгээний тун нь өвчтөний нас, эмийг биед оруулах зам, өвчний хүнд хөнгөнөөс хамааран өөрчлөгдөж болох бөгөөд эндээс үүдэн эмчилгээний тунг нэг удаагийн, хоногийн, ээлж (курс)-ийн тун гэж ангилдаг. Зөвхөн нэг удаад хэрэглэгдэх эмийн бодисын хэмжээг нэг удаагийн тун гэх ба хоногт (өдөрт) хэрэглэгдэх эмийн нийт хэмжээг хоногийн тун гэнэ.</p>
--	--

ЭМИЙН ХЭЛБЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Эмчилгээний, оношилгооны, мөн урьдчилан сэргийлэх зайлшгүй шаардлагатай үр нөлөөг нь сайтар гаргахын тулд эмийн зүйлийг хэрэглэхэд буюу хүний бие махбодод оруулах тохиромжтой хэлбэртэй болгосныг эмийн хэлбэр гэнэ. Өөрөөр хэлбэл, эмчилгээний шаардлагат үр дүнг хангах зорилгоор эмийн зүйл юмуу эмийн түүхий эдийг зохистой байдалд оруулахыг эмийн хэлбэр гэнэ.
Хэрэглээ	Эмнэлзүйн салбар болон эмийн статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/текст
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	2
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	-Эмийн хэлбэр
Заавар	<p>Эмийн хэлбэрийг тогтцоор нь хатуу, зөөлөн, шингэн, тарилгын гэсэн 4 эмийн хэлбэрт хуваадаг.</p> <p>Хатуу эмийн хэлбэрт: нунтаг, бүрээс, шахмал, бүрмэл шахмал, үрэл, мөхлөг, зэхмэл буюу цуглуулга зэрэг орно. Бас карамель, пастилка буюу троше, спансулы хэлбэр гэж байдаг.</p> <p>Зөөлөн эмийн хэлбэрт: шингэвтэр тосон түрхэц, өтгөн тосон түрхэц, шингэн түрхэц, лаа, гич буюу гоюу, пленки зэрэг орно.</p> <p><i>Тосон түрхэц-</i> Гадуур түрхэж хэрэглэхээр бэлтгэсэн</p> <p>Шингэн эмийн хэлбэрт: уусмал, дусаалга, идээшмэл, чанамал, хандмал буюу буйлуулмал, ханд буюу ширгээдэс, холимог шингэн, салс, цийдмэг, бичил цийдмэг, хөвмөл, чихэрлэг шингэн буюу сироп, липосомы, аэрозоль хамаарагддаг. Мөн энд галены болон шинэ галены бэлдмэлүүд ордог. Шингэн эмийн хэлбэрийг их төлөв ууж хэрэглэдэг. Зарим уусмалыг</p>

	<p>гадуур (шавшлага, бигнүүр маягтай), зарим дусаалгыг нүд, хамар, чихэнд дусааж хэрэглэдэг</p> <p>Тарилгын эмийн хэлбэрт: ариун усан ба тосон уусмал, хөвмөл, цийдмэг, түүнчлэн ариутгагдсан нунтаг, шахмал зэрэг янз бүрийн эмийн хэлбэр ордог ба туншил, флакон, шилэн болон нийлэг эдээр хийсэн лонхонд савлан гаргадаг. Тарилгын эмийн хэлбэрийг арьсан дор юмуу арьсан дотор, булчинд, тараагуур юмуу хураагуур судсанд, мөн биеийн хөндийд (хэвлий, цээжний, нугасны болон үений хөндийд г.м.) тарих замаар хүний биед оруулдаг.</p>
Холбоос	Хүний биеийн бүтэц, эмнэлзүй, химид тулгуурласан эмийн ангилал, кодын жагсаалт
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Эмийн жорыг бичихэд эмийн хэлбэрт тохирсон нэгжийг Монгол улсын стандарт
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам, ДЭМБ
Нэмэлт тайлбар	<p>1 = Нунтаг 2 = Бүрээс 3 = Шахмал 4 = Бүрмэл шахмал 5 = Үрэл 6 = Мөхлөг 7 = Зэхмэл 8 = Карамель 9 = Пастилка 10 = Спансуль 11 = Шингэвтэр тосон түрхэц 12 = Өтгөн тосон түрхэц 13 = Шингэн түрхэц 14 = Лаа 15 = Гич буюу гоюу 16 = Пленки 17 = Уусмал 18 = Дусаалга 19 = Идээшмэл 20 = Чанамал 21 = Хандмал 22 = Ханд буюу ширгээдэс 23 = Холимог шингэн 24 = Салс 25 = Цийдмэг 26 = Бичил цийдмэг 27 = Хөвмөл 29 = Чихэрлэг шингэн буюу сироп 30 = Липосомы 31 = Аэрозоль</p>

- 32 = Галены бэлдмэл
- 33 = Шинэ галены бэлдмэл
- 34 = Ариун усан тарилгын уусмал
- 35 = Ариун тосон тарилгын уусмал
- 36 = Тарилгын хөвмөл
- 37 = Тарилгын цийдмэг
- 38 = Ариутгагдсан нунтаг
- 39 = Ариутгагдсан шахмал

Энэ 39-ийг албан ёсоор монгол орчуулгыг батлан хэрэглэх шаардлагатай байгаа юм ер нь. Иймд эмийн хэлбэрийн нэр томъёог нэгдсэн байдлаар орчуулан батлуулах саналыг эрүүл мэндийн яаманд тавих нь зөв байх. Ж-капсулыг бүрээс гэж орчуулах уу гэх мэтийг мэргэжлийн хүмүүс нэг мөр болгон шийдээгүй маргаантай байдаг.

ЭМИЙН ҮНЭ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Тухайн үйлчлүүлэгчийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авахад зарцуулсан эмийн нийт зардлын хэмжээ
Хэрэглээ	Эмнэлзүйн салбар болон эмийн статистик мэдээлэл
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	###,###,###.## ₮
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	12
Хэмжих нэгж	₮
Өгөгдлийн утга	Эмийн нийт зардлын хэмжээ /төгрөгөөр/
Заавар	Үйлчлүүлэгчид тусламж үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулсан эмийн нийт зардлын хэмжээг төгрөгөөр тооцож гаргана.
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	

V. ЭМНЭЛГЭЭС ГАРАХ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

ҮНДСЭН ОНОШ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Өвчтнийг эмчилгээ, оношилгоо хийлгэхэд хүргэсэн үндсэн онош бөгөөд хэрэв ийм өвчин, эмгэг нэгээс олон илэрсэн бол хамгийн их зардал гаргасныг нь үндсэн өвчнөөр сонгож авна. (Өвчний олон улсын ангилал, гарын авлага, 2-р боть, ДЭМБ)
Хэрэглээ	Хүн амын өвчлөл, нас баралтын статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	X##.#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	3
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	5
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангиллын 4 тэмдэглэгээт код
Заавар	Эмчлэгч эмчийн үндсэн онош гэж оношилж, тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн оношийг өвчний олон улсын 10 дугаар ангилалын 4 тэмдэглэгээт кодоор кодолно. Үндсэн онош 1-ээс илүүгүй байна. Өвчтнийг эмчилгээ, оношилгоо хийлгэхэд хүргэсэн үндсэн онош бөгөөд хэрэв ийм өвчин, эмгэг нэгээс олон илэрсэн бол хамгийн их зардал гаргасныг нь үндсэн өвчнөөр сонгож авна.
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангилал
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам, ДЭМБ
Нэмэлт тайлбар	

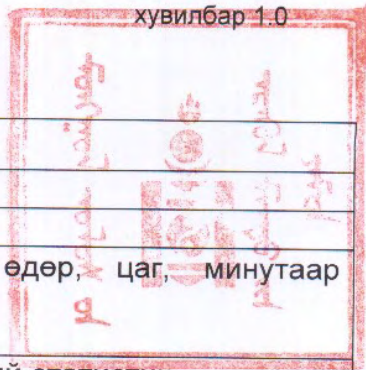
ДАГАЛДАХ ОНОШ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үндсэн өвчний учир тусламж үйлчилгээ үзүүлэх явцад бий болсон буюу түүнээс өмнө байсан ба өвчтөнд үзүүлэх тусламж үйлчилгээнд нөлөөлөх өвчин эмгэгийг хэлнэ. (Өвчний олон улсын ангилал, гарын авлага, 2-р боть, ДЭМБ)
Хэрэглээ	Хүн амын өвчлөл, нас баралтын статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	X##.#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	3
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	5
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангиллын 4 тэмдэглэгээт код
Заавар	Өвчний бүртгэл мэдээлэлд үндсэн өвчнөөс гадна эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн бусад өвчин эмгэгийг бүртгэх нь зүйтэй гэж үздэг. Эмчлэгч эмчийн дагалдах онош гэж оношилж, тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн дагалдах оношуудыг өвчний олон улсын 10 дугаар ангилалын 4 тэмдэглэгээт кодоор кодлосон кодыг сонгоно. Дагалдах онош 1 ба түүнээс дээш хэдэн хэдэн онош байна.
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангилал
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам, ДЭМБ
Нэмэлт тайлбар	

ХҮНДРЭЛИЙН ОНОШ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үндсэн өвчинтэй шалтгаан эмгэг жамаар холбоотой гараад түүнээс чанарын ялгаа бүхий эмнэлзүйн илрэл, бүтэц судлалын болон үйлийн өөрчлөлт үзүүлж үхлийн шалтгаан болсон эмгэг буюу хам шинжийг хэлнэ. (Эрүүл мэндийн технологи, Эмчилгээ, оношилгооны түгээмэл үйлдлүүд, MNS 4621-98, 2008)
Хэрэглээ	Хүн амын өвчлөл, нас баралтын статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	X##.#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	3
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	5
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангиллын 4 тэмдэглэгээт код
Заавар	Өвчний бүртгэл мэдээлэлд үндсэн өвчнөөс гадна эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн бусад өвчин эмгэгийг бүртгэх нь зүйтэй гэж үздэг. Эмчлэгч эмчийн хүндрэл гэж оношилж, тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн оношуудыг өвчний олон улсын 10 дугаар ангилалын 4 тэмдэглэгээт кодоор кодлосон кодыг сонгоно. Хүндрэлийн онош 1 ба түүнээс дээш хэдэн хэдэн онош байна.
Холбоос	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангилал, өртөг ойролцоо оношийн бүлэг
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангилал
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам, ДЭМБ
Нэмэлт тайлбар	

ҮЙЛДЛИЙН ОНОШ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Өвчтөнд оношилгоо, эмчилгээний зорилгоор хийж буй мэс заслын ба мэс заслын бус ажилбарыг (үйл оношилгоо, мэс ажилбар, оношилгоо, эмчилгээний нийтлэг ажилбар) хэлнэ.
Хэрэглээ	Хүн амын өвчлөл, нас баралтын статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/ Чөлөөт текст
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	3
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	4
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Үйлдлийн олон улсын 9 дүгээр ангиллын код
Заавар	Өвчтөнд оношлогоо, эмчилгээний зорилгоор хийж буй мэс заслын ба мэс заслын бус ажилбарыг (үйл оношилгоо, мэс ажилбар, оношилгоо, эмчилгээний нийтлэг ажилбар) үйлдлийн олон улсын 9 дүгээр ангиллын дагуу кодлосон кодыг сонгоно. мэс заслын ба мэс заслын бус ажилбар 1 ба түүнээс дээш хэдэн хэдэн онош байна.
Холбоос	Өвчний олон улсын 10 дугаар ангилал, өртөг ойролцоо оношийн бүлэг
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Үйлдлийн олон улсын 9 дүгээр ангилал
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам, ДЭМБ
Нэмэлт тайлбар	

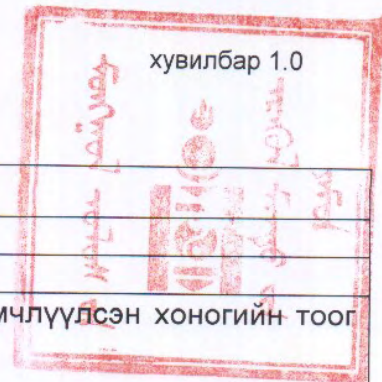
ЭМНЭЛЭГТ ХЭВТСЭН ОН САР ӨДӨР ЦАГ МИНУТ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийг хэвтүүлэн эмчлэх тусламж үйлчилгээ авах шаардлагатай гэж шийдвэр гаргаж өвтөнд өвчний түүх нээж, хэвтүүлэн эмчлэх тасагт шилжүүлсэн он, сар, өдөр, цаг, минутаар илэрхийлэгдэнэ.
Хэрэглээ	Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Огноо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	ОО/СС/ӨӨ ЦЦ:ММ
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	10
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	10
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Хэвтүүлэн эмчлэх тасагт шилжүүлсэн он, сар, өдөр, цаг, минут
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-Өвчний түүх
Байгууллага	Эрүүл мэндийн байгууллага
Нэмэлт тайлбар	

ЭМНЭЛГЭЭС ГАРСАН ОН САР ӨДӨР ЦАГ МИНУТ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Эмнэлгээс гарсан он, сар, өдөр, цаг, минутаар илэрхийлэгдэнэ.
Хэрэглээ	Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Огноо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	ОО/СС/ӨӨ ЦЦ:ММ
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	10
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	10
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Эмнэлгээс гарсан он, сар, өдөр, цаг, минут
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-Өвчний түүх
Байгууллага	Эрүүл мэндийн байгууллага
Нэмэлт тайлбар	

НАС БАРСАН ОН САР ӨДӨР ЦАГ МИНУТ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Эмнэлэгт нас барсан он, сар, өдөр, цаг, минутаар илэрхийлэгдэнэ.
Хэрэглээ	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Огноо
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	ОО/СС/ӨӨ ЦЦ:ММ
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	10
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	10
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Эмнэлэгт нас барсан он сар өдөр, цаг, минут
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-Өвчний түүх
Байгууллага	Эрүүл мэндийн байгууллага
Нэмэлт тайлбар	

ОР ХОНОГ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Эмчлүүлэгч эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлдсэн хоногийн тоог хэлнэ.
Хэрэглээ	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	##
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	2
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Эмчлүүлэгч эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нийт хоногийн тоо
Заавар	Эмнэлэгт хэвтсэн он сар өдрөөс эмнэлгээс гарсан он сар өдрийг хасаж тооцно. Ор хоногийн тоонд эмнэлэгт хэвтсэн эхний өдөр болон эмнэлгээс гарсан өдрийг алв алийг оруулж тооцно.
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-Өвчний түүх
Байгууллага	Эрүүл мэндийн байгууллага
Нэмэлт тайлбар	

ЭМНЭЛГЭЭС ГАРСАН БАЙДАЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгч хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ авсны дараагаар эрүүл мэндийн байгууллагаас гарсан тухай мэдээлэл
Хэрэглээ	Эмнэлзүйн салбар, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1= Эмнэлгээс гарсан 2= Өөр эмнэлэг рүү шилжсэн 3= Нас барсан
Заавар	Үйлчлүүлэгч эмнэлгээс гарахад зохих кодыг сонгоно. <i>Эмнэлгээс гарсан</i> - Үйлчлүүлэгчийн өвчин илааршин гарах. <i>Эмнэлгээс шилжсэн</i> - Тухайн эрүүл мэндийн байгууллагад үйлчлүүлэгчийн онош тодорхойлогдоогүй, шаардлагатай оношлогоо, эмчилгээг хийх чадавхи дутагдалтай, онош тодорхой боловч эмчилгээ үр дүнгүй байгаа тохиолдолд дараагийн шатны эмнэлэгт шилжүүлэх
Холбоос	ӨОУ10 ангилал, эрүүл мэндийн статистик мэдээлэл
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Эрүүл мэндийн статистик мэдээллийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” Эрүүл мэндийн сайдын 2010 оны 34 дүгээр тушаал “
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам
Нэмэлт тайлбар	

ЭМЧИЛГЭЭНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Тухайн үйлчлүүлэгчийн тусламж, үйлчилгээ авахад зарцуулсан эмчилгээний нийт зардлын хэмжээ
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	###,###,###.## ₮
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	12
Хэмжих нэгж	₮
Өгөгдлийн утга	Эмчилгээний нийт зардлын хэмжээ /төгрөгөөр/
Заавар	Үйлчлүүлэгчид амбулаторийн болон стационарын тусламж үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулсан эмчилгээний нийт зардлын хэмжээг төгрөгөөр тооцож гаргана. Үүнд: эм, эмчилгээний хоол, хийгдсэн мэс засал болон мэс ажилбар, лабораторийн шинжилгээ, оношлогоонд ашигласан багаж төхөөрөмжийн өртөг хамаарагдана.
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Өвчний түүх
Байгууллага	Эрүүл мэндийн байгууллага
Нэмэлт тайлбар	Өртөг, зардал гэж бараа, үйлчилгээг худалдан авах, үйлдвэрлэхэд зарцуулсан нөөцийн голдуу мөнгөн нэгжээр илэрхийлсэн хэмжээг хэлнэ.

ХЭВТҮҮЛЭН ЭМЧЛЭХ ТАСГИЙН НЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгч хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ авч буй тасгийн нэр
Хэрэглээ	Эмнэлзүйн салбар, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Код/текст
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	30
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Хэвтүүлэн эмчлэх тасгийн нэр, код
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Эрүүл мэндийн сайдын 2010 оны 34 дүгээр тушаалаар батлагдсан эрүүл мэндийн бүртгэлийн болон тайлангийн маягт бөглөх заавар
Байгууллага	Эрүүл Мэндийн яам
Нэмэлт тайлбар	

Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг

хувилбар 1.0

ЭМЧЛЭГЧ ЭМЧИЙН НЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн эмчлэгч эмчийн нэр
Хэрэглээ	Эмнэлзүйн салбар, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний статистик
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	Төхт
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	50
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Эмчлэгч эмчийн нэр
Заавар	
Холбоос	
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Өвчний түүх
Байгууллага	Эрүүл мэндийн байгууллага
Нэмэлт тайлбар	

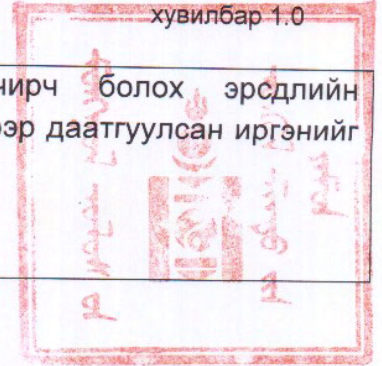
VI. ДААТГАЛЫН ТӨЛБӨР ТООЦООТОЙ ХОЛБООТОЙ МЭДЭЭЛЭЛ

ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН НЭР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Эрүүл мэндийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхэлдэг байгууллагын төрөл
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1=Нийгмийн даатгалын байгууллага 2=Хувийн даатгалын байгууллага
Заавар	Эрүүл мэндийн заавал даатгуулах даатгалыг нийгмийн даатгалын байгууллага эрхэлнэ. Сайн дураар даатгуулах болон давхар даатгалын үйл ажиллагааг өмчийн бүх хэлбэрийн даатгалын байгууллага эрхэлж болно. Тухайн хүн хувийн даатгалын байгууллагад даатгуулсан бол заавал даатгагч байгууллагын нэрийг бичнэ.
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Монгол Улсын “Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай” хууль /2002 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдөр/ Эрүүл мэндийн сайдын 2009 оны 6 дугаар сарын 12-ны өдрийн 180 тушаал
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	Монгол Улсын “Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай” хуулийн 3 дугаар зүйлд: <ul style="list-style-type: none"> • “Даатгагч” гэж Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хууль тогтоомжийн дагуу эрүүл мэндийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх хуулийн этгээдийг, • “Даатгуулагч” гэж хууль болон гэрээний үндсэн дээр даатгагчид шимтгэл тогтмол төлж, эрүүл

Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг

хувилбар 1.0

	<p>мэндээ хамгаалах, учирч болох эрсдлийн зардлыг нөхөн төлүүлэхээр даатгуулсан иргэнийг тус тус хэлнэ.</p>
--	---

ДААТГАЛЫН ДЭВТРИЙН ДУГААР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Даатгагч байгууллагаас даатгуулагчид олгосон даатгалын гэрчилгээний дугаар. Энэхүү гэрчилгээнд /дэвтэрт/ эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл хураамжийг бүртгэдэг. нийлмэл өгөгдөл/тоо үсгээс бүрдэнэ./
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	X#####
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	7
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	7
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	-
Заавар	Эрүүл мэндийн заавал даатгуулах даатгалыг нийгмийн даатгалын байгууллага эрхэлнэ. Сайн дураар даатгуулах болон давхар даатгалын үйл ажиллагааг өмчийн бүх хэлбэрийн даатгалын байгууллага эрхэлж болно. Тухайн хүн хувийн даатгалын байгууллагад даатгуулсан бол заавал даатгагч байгууллагын нэрийг бичнэ.
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Эрүүл мэндийн даатгалын дэвтэр
Байгууллага	Нийгмийн Даатгалын Ерөнхий Газар
Нэмэлт тайлбар	

НИЙГМИЙНМ ДААТГАЛЫН ДЭВТРИЙН ДУГААР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Даатгагч байгууллагаас даатгуулагчид олгосон даатгалын гэрчилгээний дугаар. Энэхүү гэрчилгээнд /дэвтэрт/ эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл хураамжийг бүртгэдэг. нийлмэл өгөгдөл/тоо үсгээс бүрдэнэ./
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Үсгэн
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	X#####
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	7
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	7
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	-
Заавар	
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	- Нийгмийн даатгалын дэвтэр
Байгууллага	Нийгмийн Даатгалын Ерөнхий Газар
Нэмэлт тайлбар	

ӨРТӨГ ОЙРОЛЦОО ОНОШИЙН БҮЛЭГ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	“Өртөг ойролцоо оношийн бүлгээр санхүүжүүлэх тогтолцоо” гэж эмнэлзүйн шинж тэмдгийн хувьд төстэй, тусламж үйлчилгээнд зарцуулсан зардлын хувьд ойролцоо тохиолдлуудыг нэг бүлэг болгон ангилсан өвчний ангиллын тогтолцоог хэлнэ.
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	###
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	3
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Оношийн хамааралтай бүлгийн дугаар
Заавар	Үйлчлүүлэгчид амбулаторийн болон стационарын тусламж үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулсан эмчилгээний нийт зардлын хэмжээг төгрөгөөр тооцож гаргана. Үүнд: эм, эмчилгээний хоол, хийгдсэн мэс засал болон мэс ажилбар, лаборторийн шинжилгээ, оношлогоонд ашигласан багаж төхөөрөмжийн өртөг хамаарагдана.
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - 2009 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 180 дугаар тушаал - 2010 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 17 дугаар тушаал - 2013 оны Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайд, Хүн ам, нийгмийн хамгааллын сайдын 459/280/182 дугаар хамтарсан тушаал
Байгууллага	<ul style="list-style-type: none"> - Эрүүл мэндийн яам - Сангийн яам - Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам
Нэмэлт тайлбар	Даатгалаас санхүүжүүлэх хэвтүүлэн эмчлэх, өдрөөр эмчлэх, амбулаторийн үйлчилгээ, оношлогоо шинжилгээ, уламжлалт эмчилгээ үйлчилгээнд үндсэн болон төрөлжсөн мэргэжлийн тусламж шаардагдах

	<p>лавлагаа тусламжийн хоёр, гуравдах шатлалын үйлчилгээ хамаарна.</p> <p>Өдрөөр эмчлэх тусламж үйлчилгээг лавлагаа тусламжийн хоёрдах шатлалын үйлчилгээ үзүүлдэг төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагууд үзүүлнэ.</p> <p>Сум дунын эмнэлэгт үзүүлж буй лавлагаа тусламжийн хоёр дах шатлалын хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээг эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжүүлнэ.</p> <p>Амбулаторийн тусламж үйлчилгээнд:</p> <ul style="list-style-type: none">- эмчийн үзлэг- зөвлөгөө- шархны анхдагч цэгцэлгээ- боолт- төрөл бүрийн эмчилгээ, сувилгааны ажилбарууд,- дээрх ажилбарт шаардлагатай нэг удаагийн эмчилгээний хэрэгслүүд хамаарна. <p>Нөхөн сэргээх үйлчилгээний хэлбэрүүд:</p> <ul style="list-style-type: none">- рашаан сувилал,- клиник сувилал,- удаан хугацааны нөхөн сэргээх үйлчилгээ
--	--

Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тайлбар толь бичиг

хувилбар 1.0

ӨРТӨГИЙН ЖИН	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Өртгийн жин буюу жигнэсэн өртөг нь оношийн их бүлгийн харьцангуй өртгийн хэмжээ юм.
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#####
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	5
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Оношийн хамааралтай бүлэг, өвчинд харгалзах өртөгийн жин
Заавар	Батлагдсан өртөгийн жинг ашиглана.
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар "Өртөг ойролцоо оношийн бүлгийн жагсаалт "
Байгууллага	Эрүүл мэндийн яам
Нэмэлт тайлбар	

ДААТГУУЛАГЧИЙН ӨӨРӨӨ ХАРИУЦАХ ТӨЛБӨР	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Тооцож бодогдох өгөгдөл
Тодорхойлолт	Заавал даатгуулагч болон сайн дурын даатгуулагч нь аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв, улсын хэмжээний үйлчилгээтэй клиникийн эмнэлэгт эмчлүүлсэн тохиолдолд 10-15 хувийг өөрөө хариуцаж төлнө.
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	##
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	2
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	2
Хэмжих нэгж	Хувь
Өгөгдлийн утга	-
Заавар	<p>Заавал даатгуулагч болон сайн дурын даатгуулагч нь аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв, улсын хэмжээний үйлчилгээтэй клиникийн эмнэлэгт эмчлүүлсэн тохиолдолд 10-15 хувийг өөрөө хариуцаж төлнө.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 хүртэлх насны хүүхэд /ерөнхий боловсролын сургуульд суралцаж байгаа бол 18/ • Тэтгэврээс өөр мөнгөн орлогогүй иргэн • Хүүхдээ 2 /ихэр бол 3/ нас хүртэл нь өсгөн бойжуулж байгаа эх /эцэг/ • Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд заасан иргэн <p>Дээр дурдсан заавал даатгуулагчаас бусад даатгуулагч болон сайн дурын даатгуулагч нь</p> <ul style="list-style-type: none"> – “Аймаг, дүүргийн эмнэлэг, бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв”-д хэвтэн эмчлүүлсэн бол 10 хувийг, <p>Улсын хэмжээний үйлчилгээтэй клиникийн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн бол 15 хувийг тус тус өөрөө хариуцаж төлнө</p>

Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	Монгол Улсын “Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай” хууль /2002 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдөр/ Эрүүл мэндийн сайдын 2009 оны 6 дугаар сарын 12-ны өдрийн 180 тушаал
Байгууллага	
Нэмэлт тайлбар	Эмнэлгийн байгууллагад олгох даатгалын санхүүжилтийг тооцохдоо ИЭМД-ын хуулийн 12.5 дахь заалтын үндэслэн даатгуулагчийн хэвтэн эмчлүүлэх хувьсах зардлын хэмжээнээс аймаг, дүүргийн эмнэлэг, БОЭТ-д 10 хувь, улсын хэмжээний үйлчилгээтэй клиникийн эмнэлэгт 15 хувьтай тэнцэх хэмжээний зардлын хасаж тооцно.

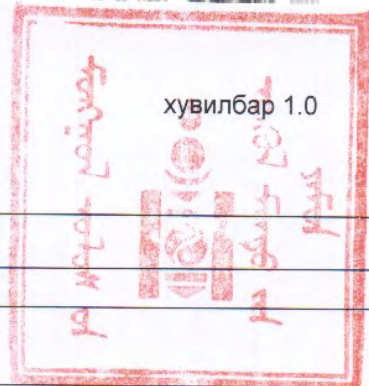
ДААТГУУЛСАН БАЙДАЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн даатгалд хамрагдсан байдал.
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1=Даатгалтай 2=Даатгалгүй
Заавар	Даатгалтай - хуульд тогтоомжид заасны дагуу эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлсөн, түүнийг гэрчлэх албан ёсны баримт бичигтэй иргэн Даатгалгүй - хуульд тогтоомжид заасны дагуу эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлөөгүй, түүнийг гэрчлэх албан ёсны баримт бичиггүй иргэн
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	-
Байгууллага	-
Нэмэлт тайлбар	Монгол Улсын “Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай” хуулийн 3 дугаар зүйлд: “Даатгагч” гэж Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хууль тогтоомжийн дагуу эрүүл мэндийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх хуулийн этгээдийг, “Даатгуулагч” гэж хууль болон гэрээний үндсэн дээр даатгагчид шимтгэл тогтмол төлж, эрүүл мэндээ хамгаалах, учирч болох эрсдэлийн зардлыг нөхөн төлүүлэхээр даатгуулсан иргэнийг тус тус хэлнэ.

ДААТГАЛЫН САНГААС САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨРӨЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Үйлчлүүлэгчийн даатгалын сангаас санхүүжих боломжтой тусламж үйлчилгээ авсан төрөл .
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1=Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ 2=Өдрөөр эмчлэх тусламж, үйлчилгээ 3=Амбулаторийн үйлчилгээ 4=Оношлогоо шинжилгээ 5=Уламжлалт эмчилгээ 6=Нөхөн сэргээх үйлчилгээ 7=Хөнгөвчлөх үйлчилгээ 8=Эмийн үйлчилгээ
Заавар	<p>Даатгалаас санхүүжүүлэх хэвтүүлэн эмчлэх, өдрөөр эмчлэх, амбулаторийн үйлчилгээ, оношлогоо шинжилгээ, уламжлалт эмчилгээ үйлчилгээнд үндсэн болон төрөлжсөн мэргэжлийн тусламж шаардагдах лавлагаа тусламжийн хоёр, гуравдах шатлалын үйлчилгээ хамаарна.</p> <p>Өдрөөр эмчлэх тусламж үйлчилгээг лавлагаа тусламжийн хоёрдах шатлалын үйлчилгээ үзүүлдэг төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагууд үзүүлнэ.</p> <p>Сум дунын эмнэлэгт үзүүлж буй лавлагаа тусламжийн хоёр дах шатлалын хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээг эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжүүлнэ.</p> <p>Амбулаторийн тусламж үйлчилгээнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - эмчийн үзлэг

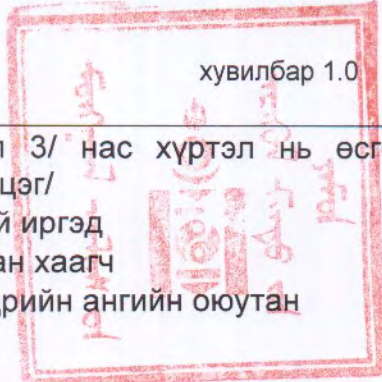
	<ul style="list-style-type: none"> - зөвлөгөө - шархны анхдагч цэгцэлгээ - боолт - төрөл бүрийн эмчилгээ, сувилгааны ажилбарууд, - дээрх ажилбарт шаардлагатай нэг удаагийн эмчилгээний хэрэгслүүд хамаарна. <p>Нөхөн сэргээх үйлчилгээний хэлбэрүүд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рашаан сувилал, - клиник сувилал, - удаан хугацааны нөхөн сэргээх үйлчилгээ
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - 2009 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 180 дугаар тушаал - 2010 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 17 дугаар тушаал - 2013 оны Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайд, Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайдын 459/280/182 дугаар хамтарсан тушаал
Байгууллага	<ul style="list-style-type: none"> - Эрүүл мэндийн яам - Сангийн яам - Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам
Нэмэлт тайлбар	<p>Хэвтэн эмчлэх, өдрийн эмчилгээг оношийн хамааралтай бүлгийн 1-107 дах бүлгээр,</p> <p>Амбулаторийн үйлчилгээг оношийн хамааралтай 108-109 дэх бүлгээр санхүүжүүлнэ.</p> <p>Бүх төрлийн оношлогоо шинжилгээнүүдийг нэг багц гэж үзэх бөгөөд оношийн хамааралтай 110 дах бүлгээр,</p> <p>Уламжлалт эмчилгээний хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээг оношийн хамааралтай 111 дэх бүлгээр,</p> <p>Хөнгөвчлөх эмчилгээ үйлчилгээг хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх бөгөөд оношийн хамааралтай 112 дах бүлгээр,</p> <p>Нөхөн сэргээх үйлчилгээг оношийн хамааралтай 113-115 дах бүлгээр тус тус санхүүжүүлнэ.</p>

ДААТГАЛЫН ТӨРӨЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Эрүүл мэндийн даатгалын хэлбэр
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1-Заавал даатгуулах 2-Сайн дураар даатгуулах
Заавар	<p>Заавал даатгуулах төрөл /ажил олгогч, өөрөө төлөх, төр хариуцах-шимтгэл төлөгдөлтийн байдлаар ангилсан төрөл/-д дараах иргэд хамаарагдана.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажилтан - Аж ахуйн нэгжийн эзэн, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэн - 16 хүртэлх насны хүүхэд /ерөнхий боловсролын сургуульд суралцаж байгаа бол 18/ - Их, дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн өдрийн ангийн суралцагч - Тэтгэврээс өөр мөнгөн орлогогүй иргэн - Хүүхдээ 2 /ихэр бол 3/ нас хүртэл нь өсгөн бойжуулж байгаа эх /эцэг/ - Хугацаат цэргийн жинхэнэ албан хаагч - Малчин - Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд заасан иргэн - Ял эдэлж байгаа хоригдол <p>Сайн дураар даатгуулах төрөлд дараах иргэд хамаарагдана.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Гадаадын иргэн - Харьяалалгүй иргэн

Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - 2009 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 180 дугаар тушаал - 2010 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 17 дугаар тушаал - 2013 оны Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайд, Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайдын 459/280/182 дугаар хамтарсан тушаал
Байгууллага	<ul style="list-style-type: none"> - Эрүүл мэндийн яам - Сангийн яам - Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол Улсын “Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль” /2002 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдөр/</p> <p>Монгол Улсын “Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай” хуулийн 4 дүгээр зүйлд зааснаар</p> <p>4.1 Иргэний эрүүл мэндийн даатгал нь төр, иргэн, хуулийн этгээдээс хуульд заасан журмын дагуу даатгалын шимтгэл төлж, даатгалын санг урьдчилан бүрдүүлэх, эрүүл мэндийн даатгалын тусламж үйлчилгээний зардлын төлбөрийг уг сангаас төлөх нийгэм, эдийн засгаас арга хэмжээ мөн.</p> <p>4.3 Даатгал нь заавал даатгуулах, сайн дураар даатгуулах гэсэн хэлбэртэний байна.</p> <p>4.5 Эрүүл мэндийн заавал даатгуулах даатгалыг нийгмийн даатгалын байгууллага эрхэлнэ.</p> <p>4.6 Сайн дураар даатгуулах болон давхар даатгалын үйл ажиллагааг өмчийн бүх хэлбэрийн даатгалын байгууллага эрхэлж болно.</p>

ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРӨЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Тухайн үйлчлүүлэгчийн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлөгдөлтийн төрөл Өөрөөр хэлбэл эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлөгдөх байдлаас хамаарч ангилсан ангилал
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	1
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	1
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	1-Ажил олгогч 2-Өөрөө төлөх 3-Төр хариуцах
Заавар	<p>Ажил олгогч төрөлд дараах даатгал төлөгч хамаарагдана. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажилтан <p>Өөрөө төлөх төрөлд дараах даатгал төлөгчид хамаарагдана.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Аж ахуйн нэгжийн эзэн, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэн - Малчин - Хоригдол - Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвд суралцагч <p>Төр хариуцах төрөлд дараах даатгал төлөгчид хамаарагдана.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 16 хүртэлх насны хүүхэд /ерөнхий боловсролын сургуульд суралцаж байгаа бол 18/ - Өндөр насны тэтгэвэр авагч - Халамжийн тэтгэвэр авагч

	<ul style="list-style-type: none"> - Хүүхдээ 2 /ихэр бол 3/ нас хүртэл нь өсгөн бойжуулж байгаа эх /эцэг/ - Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд - Хугацаат цэргийн албан хаагч - Их дээд сургуулийн өдрийн ангийн оюутан - Гадаадын иргэн - Харьяалалгүй иргэн
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - 2009 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 180 дугаар тушаал - 2010 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 17 дугаар тушаал - 2013 оны Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайд, Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайдын 459/280/182 дугаар хамтарсан тушаал
Байгууллага	<ul style="list-style-type: none"> - Эрүүл мэндийн яам - Сангийн яам - Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам
Нэмэлт тайлбар	<p>Монгол улсын “Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль” /2002 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдөр/</p> <p>Монгол Улсын “Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай” хуулийн 4 дүгээр зүйлд зааснаар</p> <p>4.1 Иргэний эрүүл мэндийн даатгал нь төр, иргэн, хуулийн этгээдээс хуульд заасан журмын дагуу даатгалын шимтгэл төлж, даатгалын санг урьдчилан бүрдүүлэх, эрүүл мэндийн даатгалын тусламж үйлчилгээний зардлын төлбөрийг уг сангаас төлөх нийгэм, эдийн засгаас арга хэмжээ мөн.</p> <p>4.3 Даатгал нь заавал даатгуулах, сайн дураар даатгуулах гэсэн хэлбэртэний байна.</p> <p>4.5 Эрүүл мэндийн заавал даатгуулах даатгалыг нийгмийн даатгалын байгууллага эрхэлнэ.</p> <p>4.6 Сайн дураар даатгуулах болон давхар даатгалын үйл ажиллагааг өмчийн бүх хэлбэрийн даатгалын байгууллага эрхэлж болно.</p>

ДААТГАЛЫН САНГААС НЭХЭМЖИЛСЭН НИЙТ ЗАРДАЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Эрүүл мэндийн байгууллагаас даатгалын сангаас нэхэмжилсэн нийт зардлын хэмжээ
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#####.#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	8
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	8
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Эрүүл мэндийн байгууллагаас даатгалын сангаас нэхэмжилсэн нийт зардлын хэмжээ
Заавар	<p>Даатгалаас санхүүжүүлэх хэвтүүлэн эмчлэх, өдрөөр эмчлэх, амбулаторийн үйлчилгээ, оношлогоо шинжилгээ, уламжлалт эмчилгээ үйлчилгээнд үндсэн болон төрөлжсөн мэргэжлийн тусламж шаардагдах лавлагаа тусламжийн хоёр, гуравдах шатлалын үйлчилгээ хамаарна.</p> <p>Өдрөөр эмчлэх тусламж үйлчилгээг лавлагаа тусламжийн хоёрдах шатлалын үйлчилгээ үзүүлдэг төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагууд үзүүлнэ.</p> <p>Сум дунын эмнэлэгт үзүүлж буй лавлагаа тусламжийн хоёр дах шатлалын хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээг эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжүүлнэ.</p> <p>Амбулаторийн тусламж үйлчилгээнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - эмчийн үзлэг - зөвлөгөө - шархны анхдагч цэгцэлгээ - боолт - төрөл бүрийн эмчилгээ, сувилгааны ажилбарууд, - дээрх ажилбарт шаардлагатай нэг удаагийн эмчилгээний хэрэгслүүд хамаарна.

	<p>Нөхөн сэргээх үйлчилгээний хэлбэрүүд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рашаан сувилал, - клиник сувилал, - удаан хугацааны нөхөн сэргээх үйлчилгээ
<p>Холбоос</p>	<p>Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал</p>
<p>Мэдээллийн эх сурвалж</p>	
<p>Үндсэн баримт</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2009 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 180 дугаар тушаал - 2010 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 17 дугаар тушаал - 2013 оны Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайд, Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайдын 459/280/182 дугаар хамтарсан тушаал
<p>Байгууллага</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Эрүүл мэндийн яам - Сангийн яам - Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам
<p>Нэмэлт тайлбар</p>	<p>Хэвтэн эмчлэх, өдрийн эмчилгээг оношийн хамааралтай бүлгийн 1-107 дах бүлгээр, Амбулаторийн үйлчилгээг оношийн хамааралтай 108-109 дэх бүлгээр санхүүжүүлнэ. Бүх төрлийн оношлогоо шинжилгээнүүдийг нэг багц гэж үзэх бөгөөд оношийн хамааралтай 110 дах бүлгээр, Уламжлалт эмчилгээний хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээг оношийн хамааралтай 111 дэх бүлгээр, Хөнгөвчлөх эмчилгээ үйлчилгээг хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх бөгөөд оношийн хамааралтай 112 дах бүлгээр, Нөхөн сэргээх үйлчилгээг оношийн хамааралтай 113-115 дах бүлгээр тус тус санхүүжүүлнэ.</p>

ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГААС ОЛГОСОН НИЙТ ЗАРДАЛ	
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн тодорхойлолт	
Метадата	Шивж оруулах өгөгдөл
Тодорхойлолт	Даатгалын сангаас эрүүл мэндийн байгууллагад нөхөн олгосон нийт зардлын хэмжээ
Хэрэглээ	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний өртөг, зардлын статистик мэдээлэл, эрүүл мэндийн даатгал
Эрүүл мэндийн өгөгдлийн бүтэц	
Өгөгдлийн төрөл	Тоон
Өгөгдлийн харагдах хэлбэр	#####,#
Өгөгдлийн хамгийн бага хэмжээс	8
Өгөгдлийн хамгийн их хэмжээс	8
Хэмжих нэгж	-
Өгөгдлийн утга	Даатгалын сангаас эрүүл мэндийн байгууллагад нөхөн олгосон нийт зардлын хэмжээ
Заавар	<p>Даатгалаас санхүүжүүлэх хэвтүүлэн эмчлэх, өдрөөр эмчлэх, амбулаторийн үйлчилгээ, оношлогоо шинжилгээ, уламжлалт эмчилгээ үйлчилгээнд үндсэн болон төрөлжсөн мэргэжлийн тусламж шаардагдах лавлагаа тусламжийн хоёр, гуравдах шатлалын үйлчилгээ хамаарна.</p> <p>Өдрөөр эмчлэх тусламж үйлчилгээг лавлагаа тусламжийн хоёрдах шатлалын үйлчилгээ үзүүлдэг төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагууд үзүүлнэ.</p> <p>Сум дунын эмнэлэгт үзүүлж буй лавлагаа тусламжийн хоёр дах шатлалын хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээг эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжүүлнэ.</p> <p>Амбулаторийн тусламж үйлчилгээнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - эмчийн үзлэг - зөвлөгөө - шархны анхдагч цэгцэлгээ - боолт - төрөл бүрийн эмчилгээ, сувилгааны ажилбарууд, - дээрх ажилбарт шаардлагатай нэг удаагийн эмчилгээний хэрэгслүүд хамаарна.

	<p>Нөхөн сэргээх үйлчилгээний хэлбэрүүд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рашаан сувилал, - клиник сувилал, - удаан хугацааны нөхөн сэргээх үйлчилгээ
Холбоос	Өртөг ойролцоо оношийн бүлэг, Эрүүл мэндийн даатгал
Мэдээллийн эх сурвалж	
Үндсэн баримт	<ul style="list-style-type: none"> - 2009 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 180 дугаар тушаал - 2010 оны Эрүүл мэнд сайдын “Журам батлах тухай” 17 дугаар тушаал - 2013 оны Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайд, Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайдын 459/280/182 дугаар хамтарсан тушаал
Байгууллага	<ul style="list-style-type: none"> - Эрүүл мэндийн яам - Сангийн яам - Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам
Нэмэлт тайлбар	<p>Хэвтэн эмчлэх, өдрийн эмчилгээг оношийн хамааралтай бүлгийн 1-107 дах бүлгээр,</p> <p>Амбулаторийн үйлчилгээг оношийн хамааралтай 108-109 дэх бүлгээр санхүүжүүлнэ.</p> <p>Бүх төрлийн оношлогоо шинжилгээнүүдийг нэг багц гэж үзэх бөгөөд оношийн хамааралтай 110 дах бүлгээр,</p> <p>Уламжлалт эмчилгээний хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээг оношийн хамааралтай 111 дэх бүлгээр,</p> <p>Хөнгөвчлөх эмчилгээ үйлчилгээг хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх бөгөөд оношийн хамааралтай 112 дах бүлгээр,</p> <p>Нөхөн сэргээх үйлчилгээг оношийн хамааралтай 113-115 дах бүлгээр тус тус санхүүжүүлнэ.</p>